

ZAGOR

BIBLIOTEKA

OBOJENI PROGRAM

PROŠLOST DŽIMIJA GITARE

veseli četvrtak

B I B L I O T E K A
OBOJENI PROGRAM

ZAGOR

#6

novembar 2015.

Autor lika: Guido NOLITTA
Naslovna strana: Branislav KERAC

PROŠLOST DŽIMIJA GITARE

Tekst: Moreno BURATTINI
Crtež: Branislav KERAC
Boja: GFB COMICS

Izdavač: **Veseli četvrtak**, Beograd
Glavni urednik: Dušan MLADENović
Prevod: Marija ĐORĐEVIĆ
Lektura: Snežana GLIGORIJEVIĆ
Redakcija: Igor MALOVIĆ, Igor KNEŽEVIĆ
Grafička oprema: Lazar DIMITRIJEVIĆ

broj originala: 3
naslov originala:
IL PASSATO DI "GUITAR" JIM

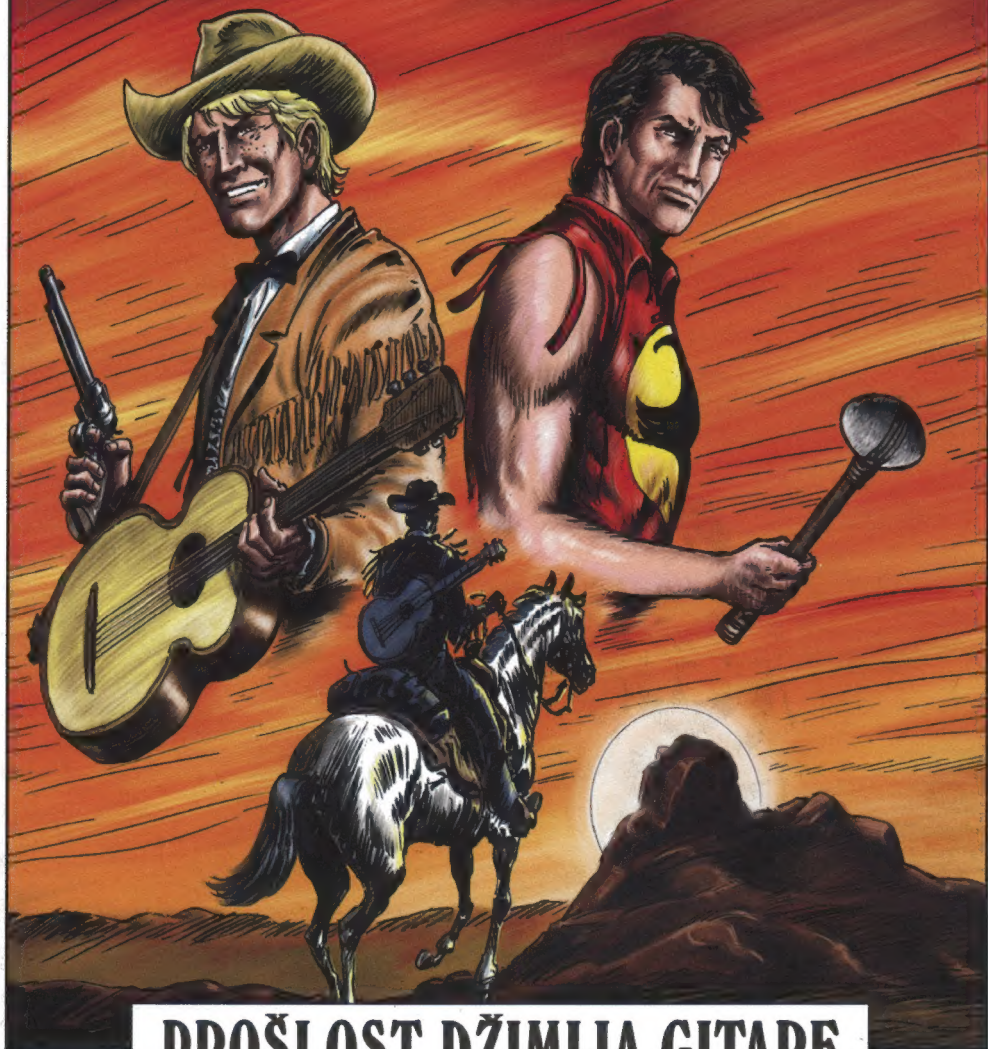
COLOR ZAGOR – izdanje
prema ugovoru sa SERGIO BONELLI EDITORE.
Copyright ©2015 Sergio Bonelli Editore.
Licensed through Panini SpA.
Godina izdanja 2015.

redakcija@veselicetvrtak.com
facebook.com/veselicetvrtak
twitter.com/veseli_cetvrtak

CIP katalogizacija u publikaciji.
Narodna biblioteka Srbije
ISBN 978-86-6361-032-3
COBISS.SR-ID 218494476

ZAGOR

PROŠLOST DŽIMIJA GITARE

ČOVEK KOGA NE TREBA NAROČITO PREDSTAVLJATI

Ko je čovek na koga se odnosi ovaj naslov: Džimi Gitara ili Bane Kerac? U suštini, mislim na obojicu, jer se u oba slučaja radi o dobro poznatim velikanima: Džimi Gitara je stari dobri lik iz Zagorovog sveta, koji se pojavio nebrojeno puta, a čika Bane je... pa... takođe stari dobri lik koga znamo iz nebrojeno mnogo priča!

Broj pojavljivanja Džimija Gitare – čije bi ime bukvalno prevedeno, tj. transkribirano prema onome kako je napisano u italijanskim stripovima, bilo „Gitar“ Džim – zapravo se pouzdano zna: srećemo ga u šest redovnih epizoda (iako ih mi nismo još sve objavili – polovinu njegovih pojavljivanja pokrili smo jedanaestom, dvanaestom i dvadeset trećom knjigom *Biblioteke ZAGOR*), jedanput u VČ *Specijali* #11 i još jedanput u zasebnom dodatku VČ *Specijala* #5. Gvido Nolita osmislio je lik romantičnog muzičara i rekreativnog kriminalca inspirisan kaubojiskim filmom „Džoni Gitara“ iz 1954. godine, u režiji Nikolasa Reja, sa Sterlingom Hejdenom u glavnoj ulozi. Distancirajući se odmah od uzora sa filmskog platna, Nolitin Džimi Gitara zamišljen je kao odličan gitarista, ali i simpatični obošenjak koji u svom instrumentu krije pištolj, uvek spreman da opljačka svakog ko bi se zavarao da se radi o bezazlenom momku čistog obraza. Kada se prvi put pojavio u originalnom broju 30 (epizoda „Ljudski plen“, *Biblioteka ZAGOR*, knjiga 11), Džimi nam se prikazao kao tipični predstavnik američkog lika (iako je anglosaksonskog porekla), izvede klasične numere kao što je „On top of old smoky“. U narednim susretima sa Zagorom, Džimi Gitara će otpeti i mnoge druge tradicionalne pesme, ali će pokazati i da je vrlo dobar u improvizovanju sopstvenih balada, koje su mu služile da se, na sebi svojstven način, činično našali na račun svojih nesrećnih žrtava (protiv kojih Džimi nikada, ali baš nikada, ne koristi nasilje). Da bi se uvidelo koliko je Serdu Boneliju bilo stalo do ovog lika, dovoljno je znati da mu je on već posvetio jedno izdanje u koji, jubilarni stoti broj pod naslovom „Moj prijatelj Džimi Gitara“, takođe na 130 stranica. Iako su knjige *Biblioteke ZAGOR* trenutno malo usporile ritam izlaženja (suprotno našoj volji), nadam se da će čemo dogodne objaviti 28. knjigu i u njoj ovu epizodu u kojoj Džimi, od dokazano veselog i raspevanog prevaranta,

Džimi Gitara onakav kakvim ga vidi Kerac

konačno dobija složeniji i iznijansirani karakter – toliko snažan da je inspirisao i druge scenariste, koji su zatim dodatno usavršavali njegov portret u sopstvenim pričama...

No, priča koja je pred vama posebnija je iz drugog razloga: zbog toga što se radi o prvoj Zagorovoj pustolovini koju ne samo da je nacrtao naš čovek, već je on i jedan od najpoznatijih domaćih autora stripova – Branislav Bane Kerac. Autor *Poručnika Tare*, *Kobre*, *Ket Klou* i *Bilija The Piljaca* rođen je 7. septembra 1952. godine u Novom Sadu. Dvadeset tri godine kasnije, posle završenog zubotehničkog smera u Srednjoj medicinskoj i nebrojeno pročitanih stripova, Bane crta svoj prvi pravi strip (*Poručnik Tara*) – prema scenariju prijatelja Toze Obradovića, s kim je i u budućnosti tesno sarađivao – koji ubrzo objavljuje izdavačka kuća Dnevnik u desetom broju magazina *Zlatni kliker*. Poručnik je nakon početnog uspeha menjao edicije i izdavače, a pred Banetom je bila blistava budućnost! Tandem Kerac–Obradović je, nezadovoljan saradnjom sa Dnevnikom, odlučio da 1979. za velike Dečje novine iz Gornjeg Milanovca objavi *Kobru*, svoj novi strip-serijal, koji među poznavaocima devete umetnosti i danas uživa kulturni status (naše kolege iz izdavačke kuće Darkvud objavile su pre dve godine prvi integral, pa ako do sada niste čitali ovaj strip – evo prilike da nadoknadite propušteno). Tokom osamdesetih godina prošlog veka, Kerac se već ustoličio kao jedan od najbitnijih stvaralaca novosadske, ali i cele jugoslovenske strip scene, a kao njegovo najpoznatije delo ostaće upamćena *Ket Klou* (*Cat Claw*), verovatno najameričkiji srpski strip svih vremena, s obzirom na to da je rađen pod velikim uticajem giganata mejnstrim stripa Marvela i DC-a (što je popularnu Olučarku dovelo do više inostranih izdanja). Pored autorskih radova, kao što su *Balkan ekspres*, *Keti Brando*, *Nirnda*, redali su se i licencni (pre svih, *Tarzan* i *Veliki Blek*), po kojima je Bane ostao upamćen čak i među pripadnicima MUP-a. Konačno, pre dve godine dospelo je u žižu javnosti kao crtač stripova o Duhu koji hoda za skandinavsko tržište, a danas imamo tu čast da čitamo njegov strip o Duhu sa Sekirom, čime je zadovoljeno sveto trojstvo Tarzan-Fantom-Zagor!

Pozivam vas da se nakon pročitnog stripa zadržite sa nama još malo i pročitate bogato ilustrirani intervju koji sam imao čast da vodim sa Banetom. Veliko mi je zadovoljstvo što Veseli četvrtak konačno objavljuje strip nekog domaćeg autora, a još je veća privilegija činjenica što se radi baš o Banetu Keru, čija naslovna ilustracija ponosno stoji i na koricama ovog izdanja. Istini za volju, njemu ovo nije prva prilika da radi na *Zagorovim* koricama, jer, osim što je još u doba Dnevnika nacrtao više njih, već dugi niz godina sarađuje sa nama na procesu kolarisanja Laurentijevih crteža za našu *Biblioteku ZAGOR*...

Uživajte!

Dušan Mladenović

Prvo pojavljivanje Džimija Gitare

PROŠLOST DŽIMIJA GITARE

PIŠE: BURATTINI
CRTA: KERAC

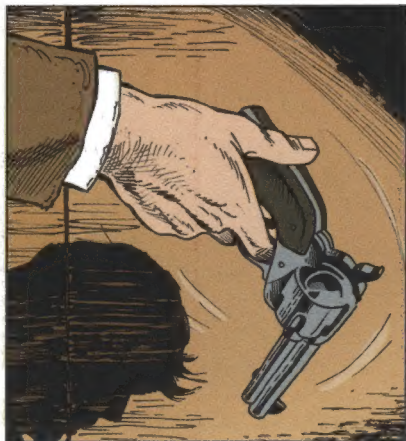

ONDA, ŠTA ČEKAMO?
IDEMO DA GA DOKRAJ-
ČIMO, AKO VEĆ I
NIJE MRTAV.

STANI!

NIJE SAM U
ONOJ KOLIBI! KROZ
VRATA I PROZOR VIDEO
SAM DA SU UNUTRA
JOŠ BAREM DVE
OSOBE.

I ŠTA S TIM?
TO SU VEROVAT-
NO NEKI TRAPER
I NJEGOVA ŽE-
NA... KO BI DRUGI
MOGAO DA ŽIVI
U OVAKVOJ
MOČVARI?

LJUDE U KOLIBI NEĆEMO MOĆI
DA IZHENADIMO... DA BISMO STIGLI
DO TAMO, MORAMO DA PREDEMO MO-
ČVARU... BLATO ĆE USPORITI NAŠE
KRETANJE, A ŠLJAPKANJEM
NOGU NAJAVIĆEMO
SVOJ DOLAZAK!

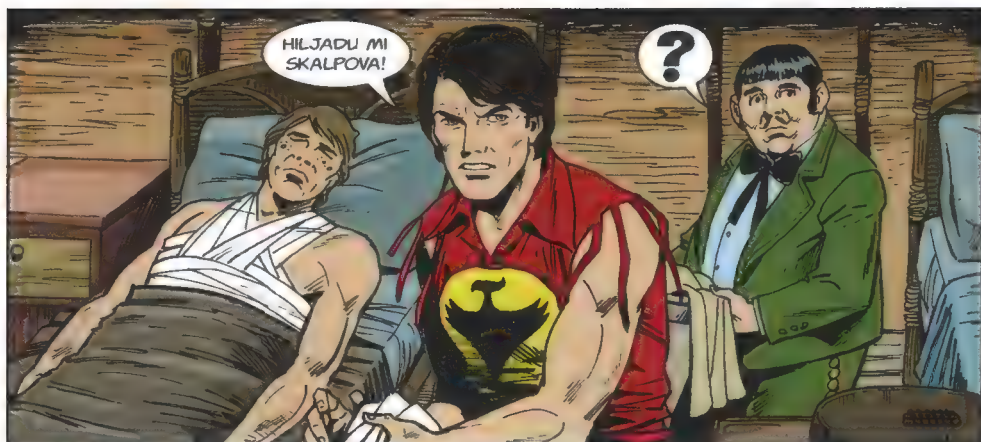
I ŠTA PRE-
DLAŽEŠ? DA SE
VRATIMO PO POJAČA-
NJE I POJAVIMO SE
OVDE U PRATNJI
SVIH ČLANOVA
BANDE?

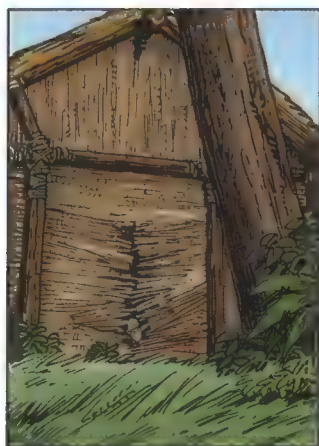
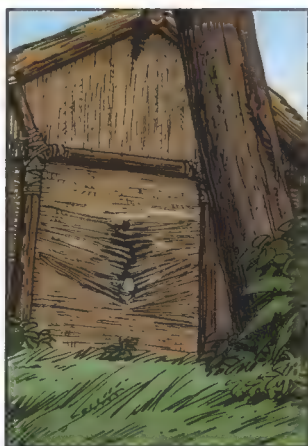
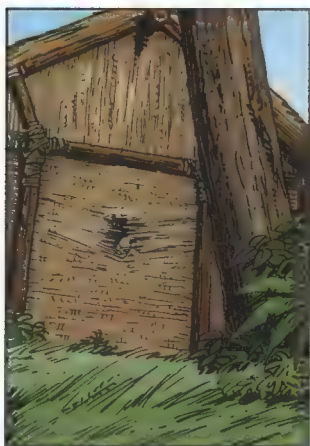
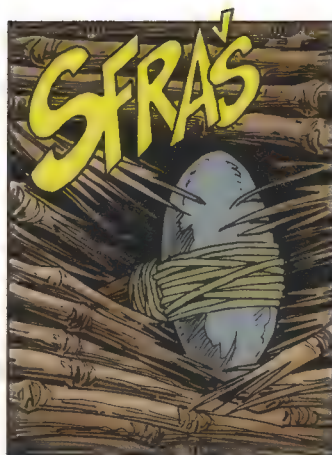
TO NIJE NEOPHODNO... HTEO SAM
REĆI DA JE DOVOLJNO SAČEKATI DA
NEKO PROMOLI NOS IZ ONE BARA-
KE I ODMAH ĆEMO ZNATI S
KIM IMAMO POSLA.

MA...

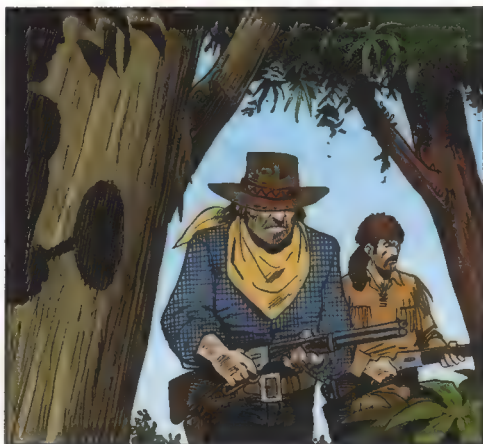

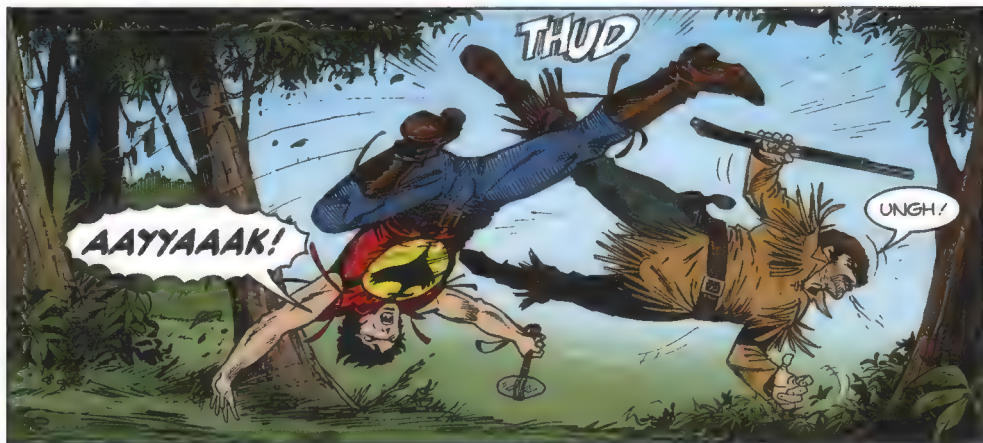

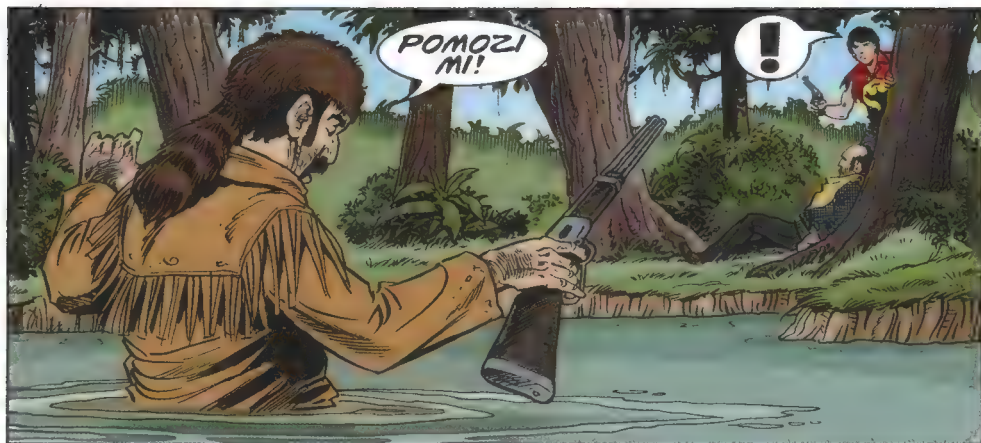

ZA TO VREME...

NEEE!

NEĆEŠ VALJDA UBITI
I MENE... KAO ŠTO SI
UBIO HERBERTA!

OH...
HERBERTE...
GDE SI?

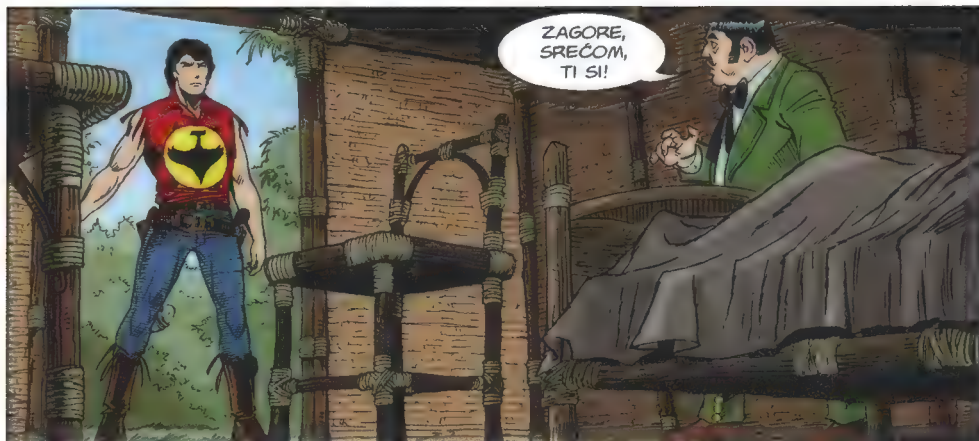

NE
OSTAVLJAJ ME
SAMOG!

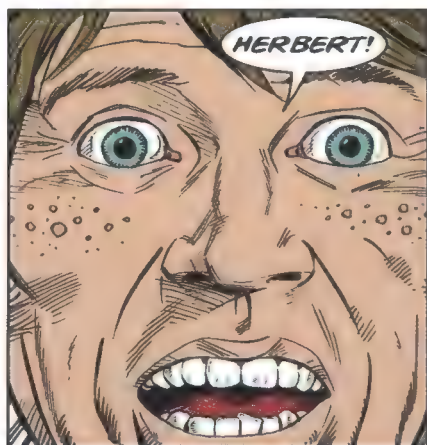
IMA VISOKU
TEMPERATURU...
BUNCA!

ŠTA SE DO-
GODILO? G-DE SU
LJUDI KOJI ME
PRATE?

ZA SADA SU
ODUSTALI OD TVO-
JE KOŽE. AKO DOĐU
DRUGI, NAČIĆE
NA TVRD
ORAH.

U SVAKOM
SLUČAJU, NISI U
STANJU DA PODNE-
SEŠ PUTOVANJE... UKO-
LIKO TI ZAPRETI BILO
KAKVA OPASNOST,
SUOČIĆEMO SE
S NJOM
OVDE!

AKO TI JE
BOLJE, MOGAO
BI DA NAM ISPRI-
ČAŠ ŠTA TI SE
DOGODILO.

D-DA...
SVE ĆU VAM
ISPRIČATI...

...IAKO SE
RADI O FRI-
ČI... KOJA JE ZA
MENE... BOLNA KOLI-
KO I RANA KOJU
STE UPRAVO
UŠILI.

„BILA JE TO MRAČNA GRAĐEVINA NA PERIFERIJ I GRADA... GDE SU ME GODINAMA
MALTRETIRALI... NE ŽELIM NIČEGA DA SE SEĆAM U VEZI S TIM...”

„...OSIM DA SAM JEDNE NOĆI POBEGAO.”

„POMISLIO SAM DA BI BILLO BOLJE DA
NAPUSTIM GRAD I KRENEM POLJSKIM PUTE-
VIMA KAKO ME NE BI PRONAŠLI.“

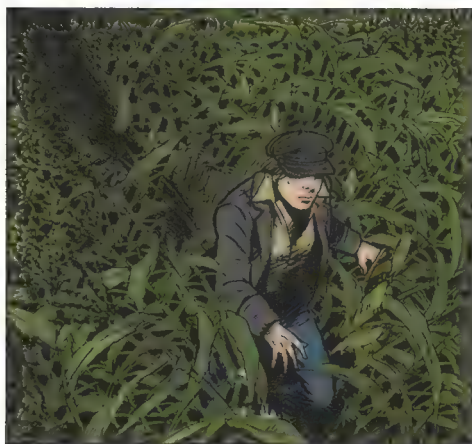

„NISAM HTEO DA TRAŽIM POMOĆ NI OD
KOGA... POKUŠAVAO SAM DA SE PREHRANIM
KRAĐUČI HRANU.“

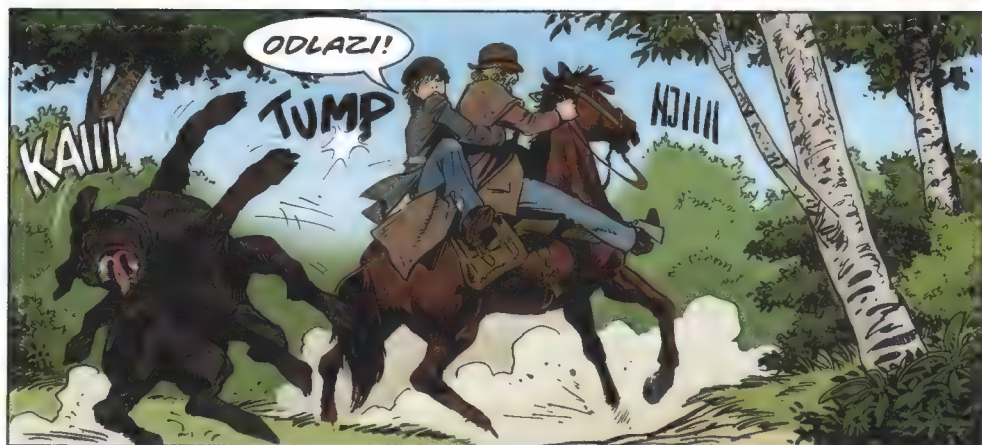
KUKURUZ...
MORAM DA SMISLIM
KAKO DA ZAPALIM
VATRU I DA GA
ISPEČEM!

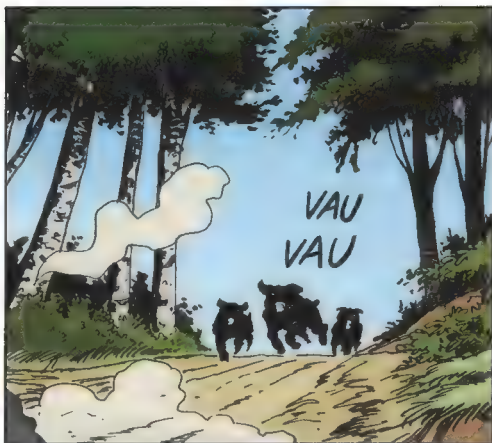

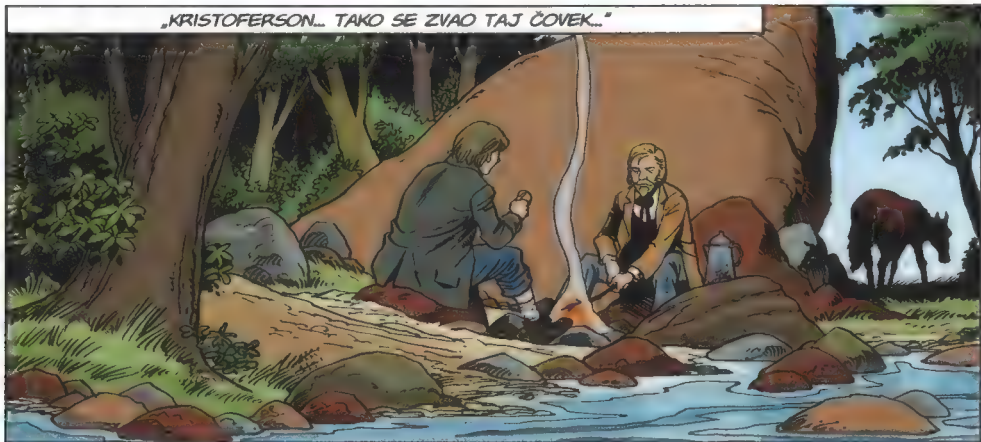

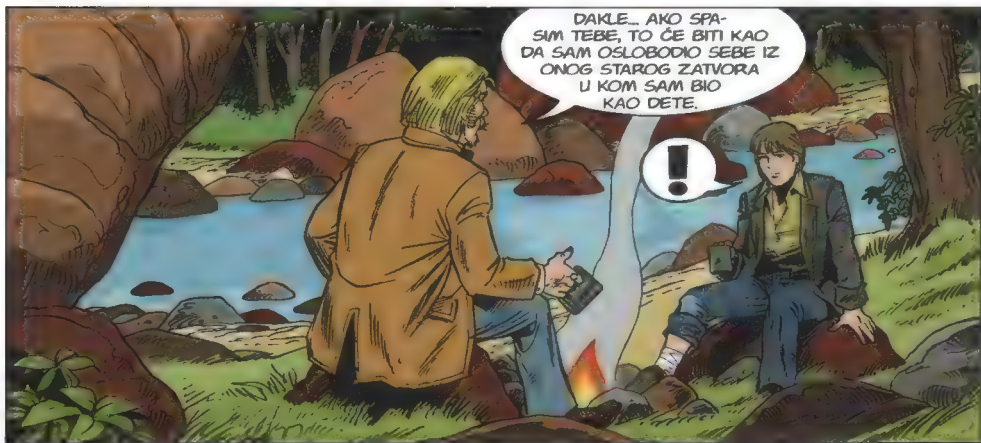

„KRISTOFERSON... TAKO SE ZVAO TAJ ČOVEK...”

„I TAKO, SLEDEĆEG JUTRA, KRISTOFERSON ME JE POVEO SA SOBOM...”

„A JA SAM BIO SREĆAN ŠTO SAM U NJEGOVOM DRUŠTVU, KUDA GOD DA JE IŠAO!”

„PUTOVALI SMO DVA DANA, I ZA TO VREME USPEO SAM DA UPOZNAM SVOG NOVOG PRIJATELJA...”

„KADA SMO STIGLI U GRADIĆ RODŽERFILD, U ALABAMI, IMAO SAM UTISAK DA SAM PRONAŠAO OCA KOJEG NIKADA NISAM UPOZNAO.”

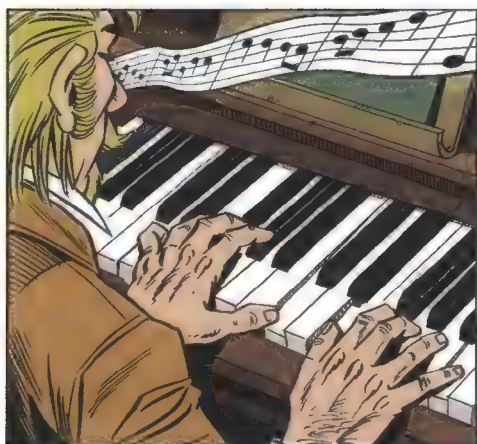
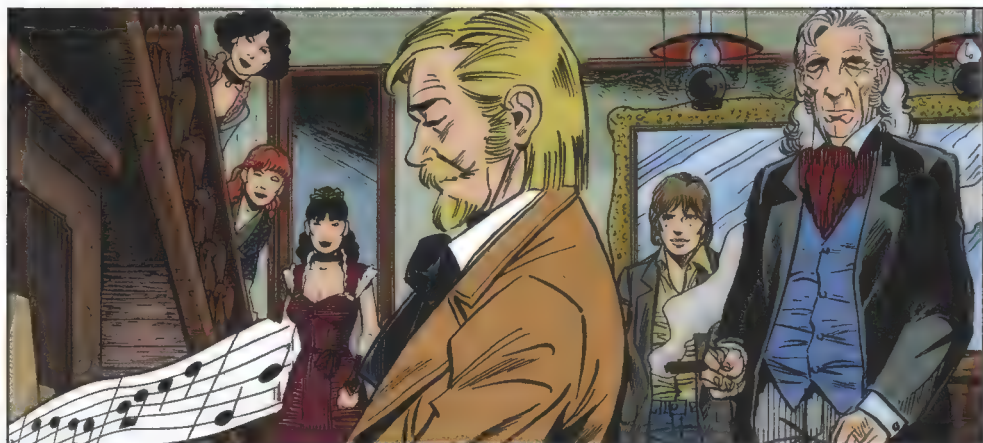
„KRISTOFERSON JE POČEO DA SVIRA...
NIKADA RANIJE NISAM ČUO NIŠTA LEPŠE.“

„...A VERUJEM DA NIJE NI GOSPODIN SVERIN-
DŽEN.“

ZAJEDNO SA KRISTOFER-
SONOM, PRIMILI SU I MENE...
KAO KONOBARA I
POTRČKA!

TAKO JE PO-
ČEO NAJLEPŠI
PERIOD MOG
ŽIVOTA!

UGOVOR MOG PRIJATE-
LJA MUZIČARA OBNAVLJAN
JE PET GODINA ZAREDOM...
ZA TO VREME, JA SAM
ODRASTAO I POSTAO
MUŠKARAC.

ON ME JE NAUČIO
ONOME ŠTO JE, PO NJE-
GOVOM MIŠLJENJU, MOGLA
DA MI BUDE KORISNO
U ŽIVOTU...

"GITARA... ON ME JE NAUČIO DA SVIRAM
KAKO BIH MOGAO DA GA PRATIM DOK BI
BIO ZA KLAVIROM."

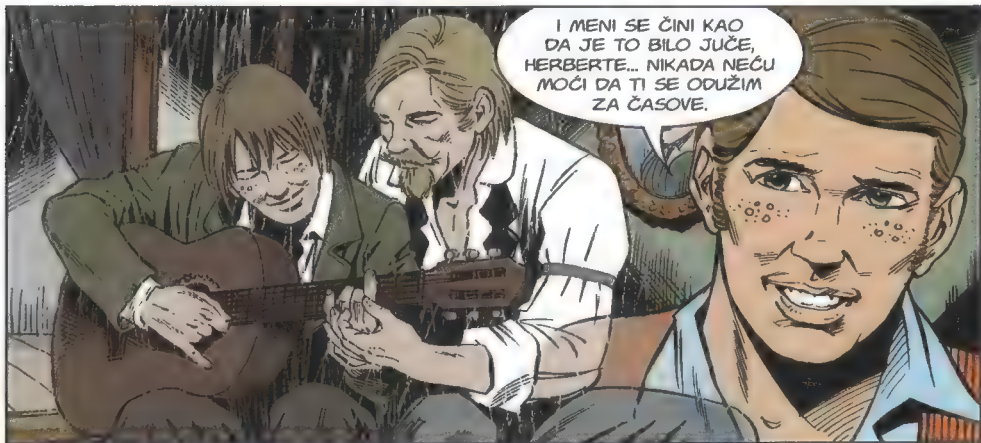
ČINI MI SE KAO DA JE BIL
JUČE KADA SAM TI POKLONIO
TAJ INSTRUMENT...
BIO SI DETE.

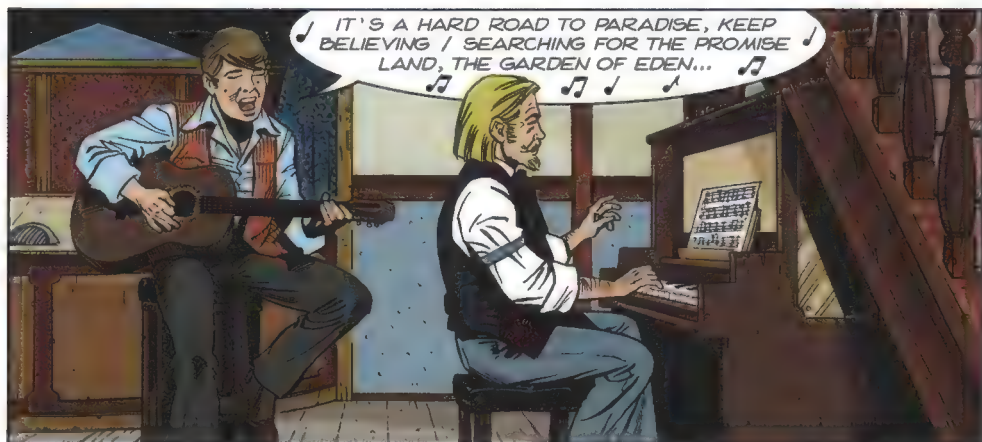

SEĆAM SE TVOG IZRAZA LICA
KADA JE STIGLA DILIŽANSOM NA-
KON ŠTO SAM JE NARUČIO
IZ BOSTONA... BIO SI
IZNENAĐEN!

I MENI SE ČINI KAO
DA JE TO BIL
JUČE,
HERBERTE... NIKADA NEĆU
MOĆI DA TI SE ODUŽIM
ZA ČASOVE.

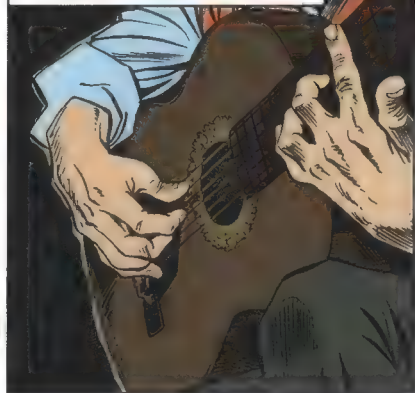
„POLOVINU NEDELJE ONO ŠTO SMO SVIRALI SLUŽILO JE KAO PRATNJA PIJANCIMA I ONIMA ŠTO IGRAJU KARTE... A TRI PUTA NEDELJNO PRIPREMALI SMO IZUZETNE PREDSTAVE!“

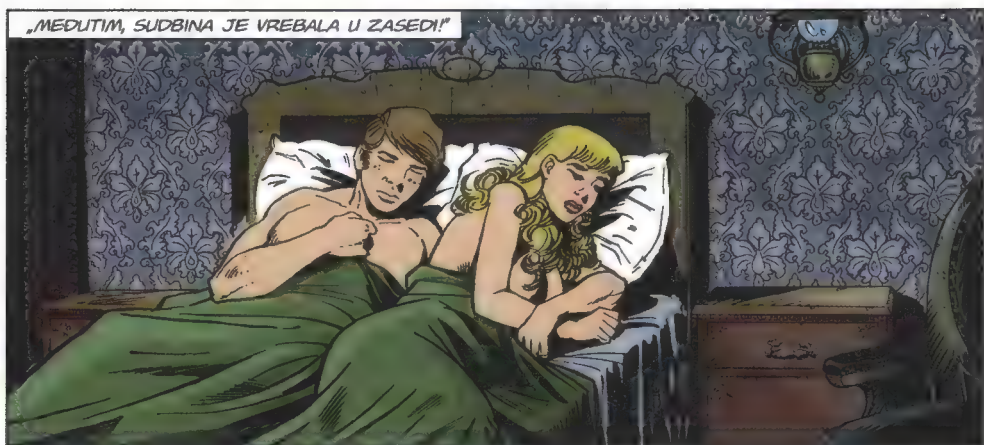
„IAKO NISAM BIO PRIVLAČAN KAO PLESAČICE, IMAO SAM DOSTA USPEHA KOD PUBLIKE.“

„NISAM ŽELEO DA SE Taj ČAROBNI PERIOD IKADA ZAVRSI.“

„MEDUTIM, SUDBINA JE VREBALA U ZASEDI!“

GOSPODIN
KLENSI NIKADA
NE BI DOZVOLIO
DA ODEŠ A DA
TE NE POTRAŽI,
HERBERTE!

A KADA ON NEKOGA TRAŽI,
TAJ MORA BITI PRONAĐEN, MA-
KAR I NA KRAJU SVETA...
TO JE TREBALO
DA ZNAŠ.

MISLIO
SAM DA SAM
OTIŠAO DOVOLJ-
NO DALEKO,
REGANE.

PIH! TREBALO
JE BAREM DA PRE-
STANEŠ DA
SVIRAŠ.

GLAS O TEBI
KAO PIJANISTI
DALEKO SE
PROŠIRIO.

MUZIKA
JE MOJ
ŽIVOT.

BIĆE I TVOJA
SMRT...

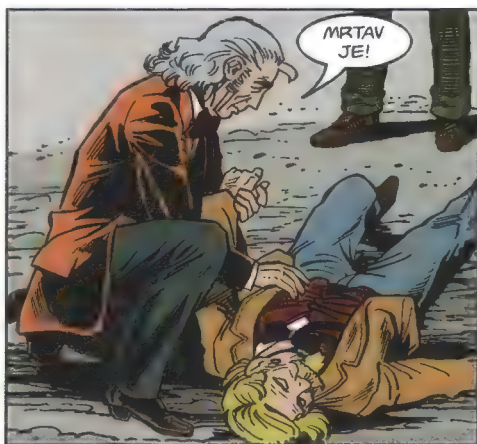

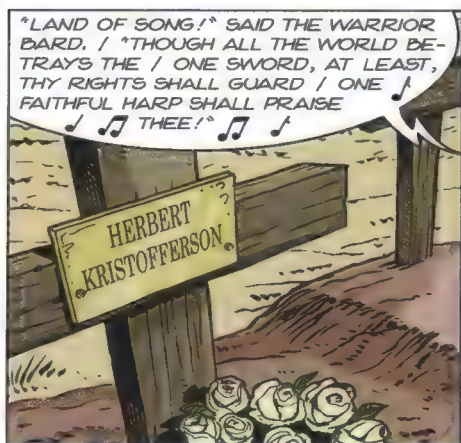
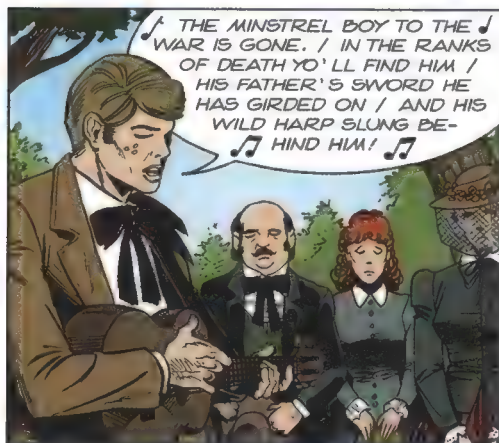

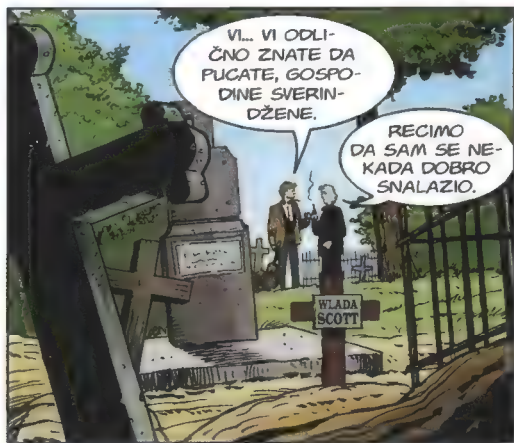
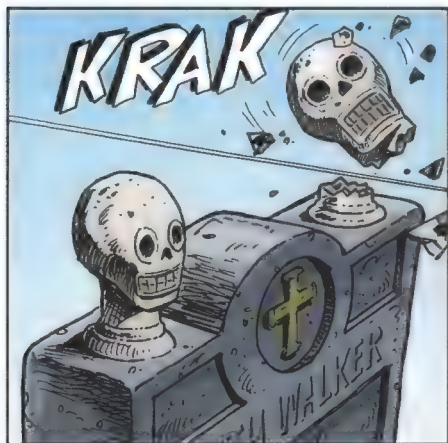
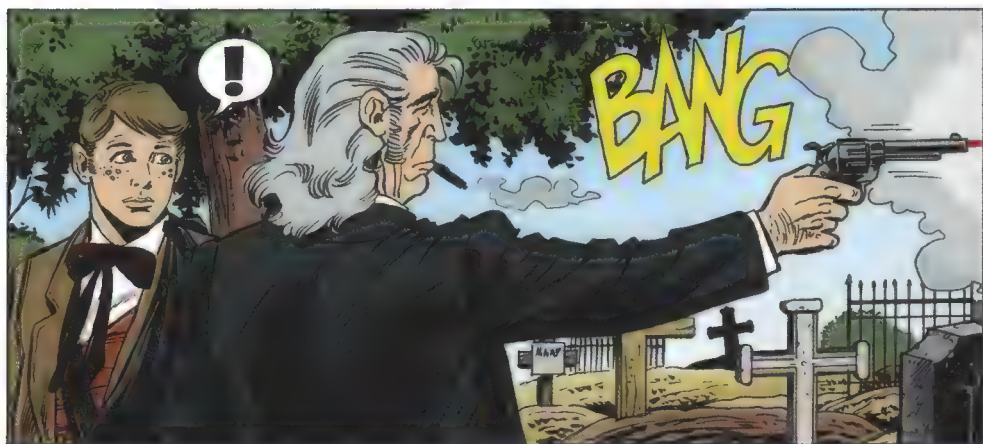
„TAKO JE BIL... GLEDAO SAM DOK SAHRANJUJU MOG NAJBOLJEG PRIJATELJA... I DEVOJKU U KOJU SAM BIO ZALJUBLJEN.“

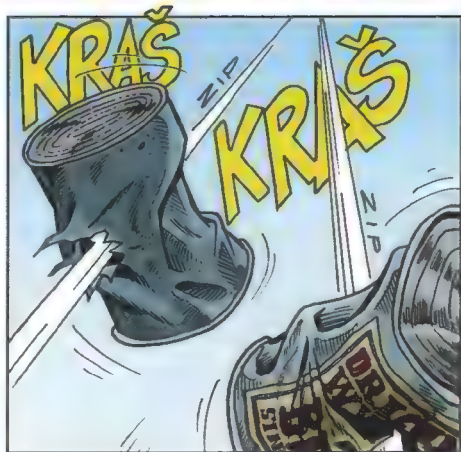
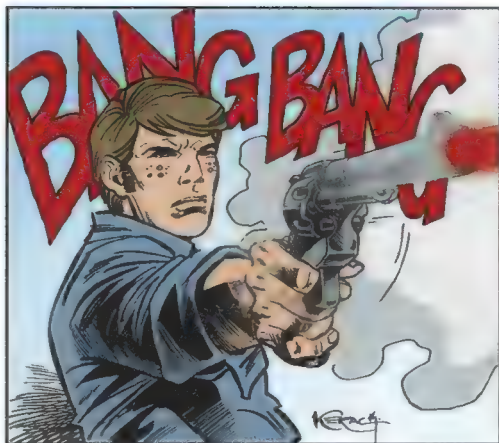

„KADA SE SAHRANA ZAVRŠILA, SVI SU SE UDALJILI OD DVA GROBA, ALI NEKO JE OSTAO
PORED MENE PRED KRSTOVIMA...”

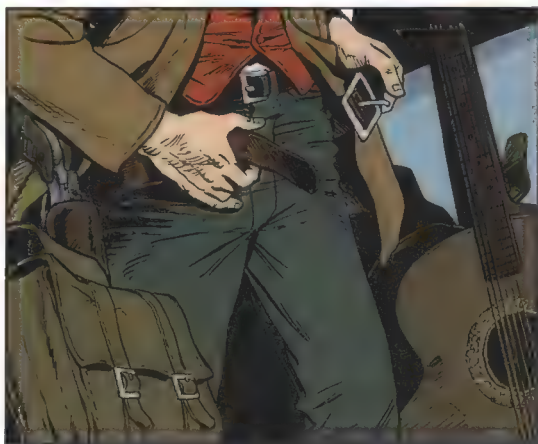

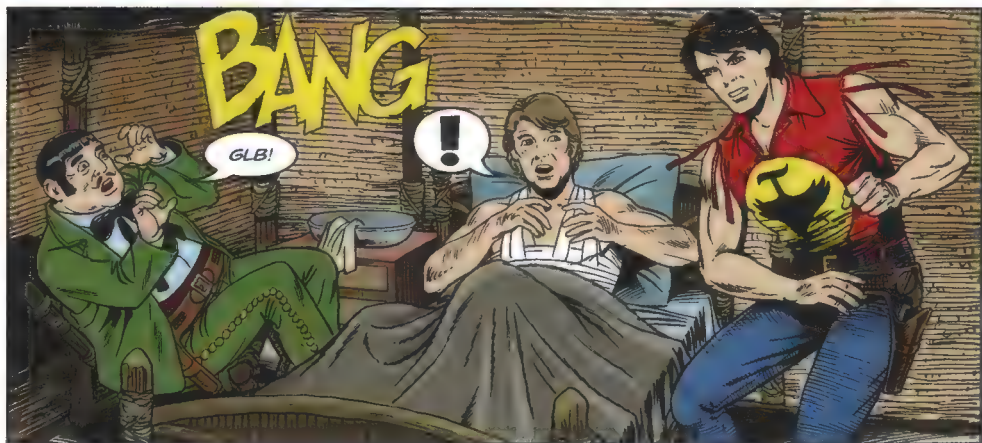

„...A SVERINDŽEN JE BIO ODLIČAN UČITELJ.“

ČAK BISMO RIZIKOVALI DA NAS
NEKO POGODI, JER BISMO MORALI DA SE
OTKRIVAMO DOK PUCAMO... A OVI TIPOVI
KOD KOJIH JE DŽIMI NAŠAO
UTOČIŠTE NE IZGLE-
DAJU NAIVNO!

A DA NE SPOMINJEM ŽIVI PESAK,
ZBOG KOJEG NE MOŽEMO DA PRIDE-
MO BLIŽE, I BUKU KOJA BI NASTALA PUC-
NJAVOM, ŠTO BI MOGLA DA PRIVUČE
PAŽNJU PRIJATELJA VLASNIKA
KOLIBE... NE, MORAMO DA
BUDEMO LUKAVI!!

HAJDE...
PRIDI SA DŽI-
MIJEVIM TELOM
NA RUKA-
MA!

DA... TAKO
BISTE ME NA-
PUNILI OLOVOM DOK
BIH VAM GA DO-
NOSIO!

POŠALJI NEKO-
LIKO SVOJIM LJUDI
DA PREUZMU TELO..
OBJASNIĆU IM KAKO
DA IZBEGNU ŽIVI
PESAK I DOĐU
DO NAS!

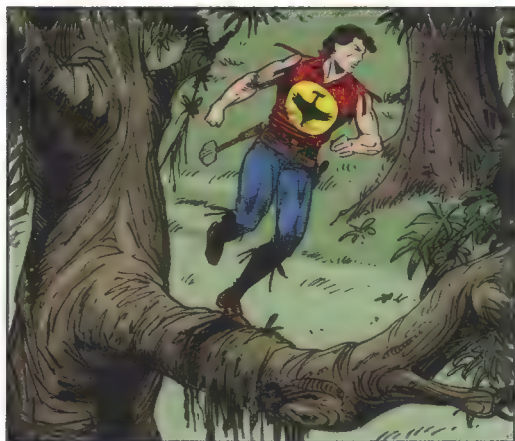

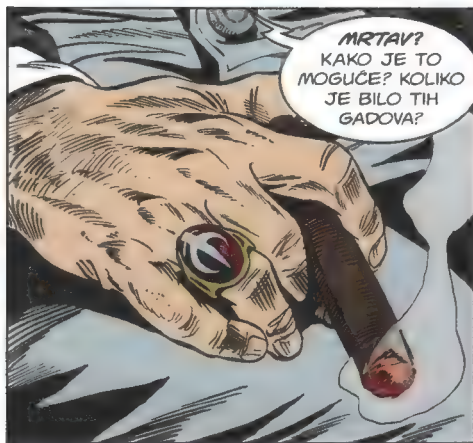

A JA MORAM JOŠ NEŠTO DA URADIM!"

U MEĐUVREMENU...

PREOSTAJE
NAM SAMO DA
SAČEKAMO DA SE
ZAGOR VRATI... NEMA NAČI-
NA DA MU POMO-
GNEMO!

NE SUMNJAM U TO
DA ĆE SE NAŠ PRIJA-
TELJ SAM IZVUĆI...
KAO I UVEK!

U TO SAM
SIGURAN...

...MADA ZNAM
DA ĆE KLENSI BITI
VELIKI ZALOGAJ I
ZA NJEGA.

DOK ČEKAMO... ZAŠTO NE NASTA-
VIŠ SA SVOJOM PRIČOM, DŽIMI? ŠTA
SE DOGODILO KADA SI NAPU-
STIO SVERINDŽENOV
SALUN?

KRENULO SAM U POTRAGU ZA
REGANOM... I NJEGOVIM GAZDOM,
ČIJE IME SAM ČUO
OD NJEGA.

„PRVO SAM TRAZIO INFORMACIJE PO HOTELIMA U SVIM OKOLNIM GRADOVIMA...”

„DRŽAVA NJUJORK NIJE BILA BLIZU... IPAK, USPEO SAM DA STIGNEM POSLE TRI NEDELJE.”

„NIKADA NISAM BIO TAMO... I NISAM ZNAO
S KIM JE TREBALO DA SE SUOČIM.”

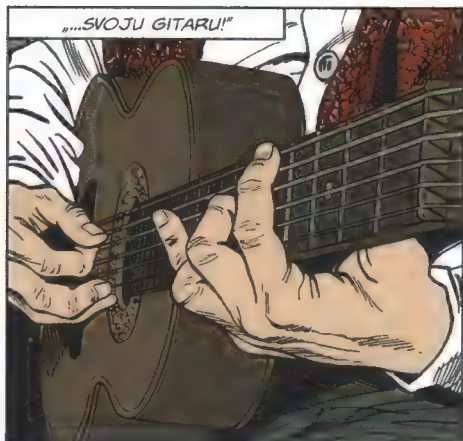
„ZNAO SAM SAMO DA SU REGAN I
KLENSI U BLIZINI... I DA ČU IH NACI!”

„GRAD JE ZADRŽAO IZGLED ENGESKE KOLONIJE. NISAM SE OSEĆAO SIGURNO... IPAK,
IMAO SAM KEKA U RUKAVU, KOJIM SAM MOGAO DA DOBIJEM ŽELJENE INFORMACIJE...”

„...SVOJU GITARU!“

♪ SHE DIED OF A FEVER, / AND NO ONE COULD SAVE HER, / AND THAT WAS THE END OF SWEET MOLLY MALONE. / ♪

NOW HER GHOST WHEELS HER BARROW, / THROUGH STREETS BROAD AND NARROW / CRYING: "COCKLES AND MUSSELS, ALIVE, ALIVE OH!" ♪

ALIVE, ALIVE OH!

BRAVO!

NIKAD NISAM ČUO BOLJEG GITARISTU I PEVAČA OD TEBE, MOMČE!

„MOŽDA SU NJEGOV DEDA
KRISTOFER I OTAC RODŽER BILI POŠTENI...”

„...ALI ON, DANIJEL KLENSI, BIO JE NEMI-
LOSRDAN TIP...”

„NEKO KO JE BRZO SHVATIO DA TRGOVINA ORUŽJEM DONOSI VEĆU ZARADU OD PRODAJE
ŠTOFOVA I ŽITARICA!”

„KORISTIO JE PROFESIONALNE UBICE DA BI ELI-
MINISAO SVAKOG KO MU JE BIO KONKURENCIJA ILI
MU JE PREDSTAVLJAO BILO KAKVU PREPREKU...”

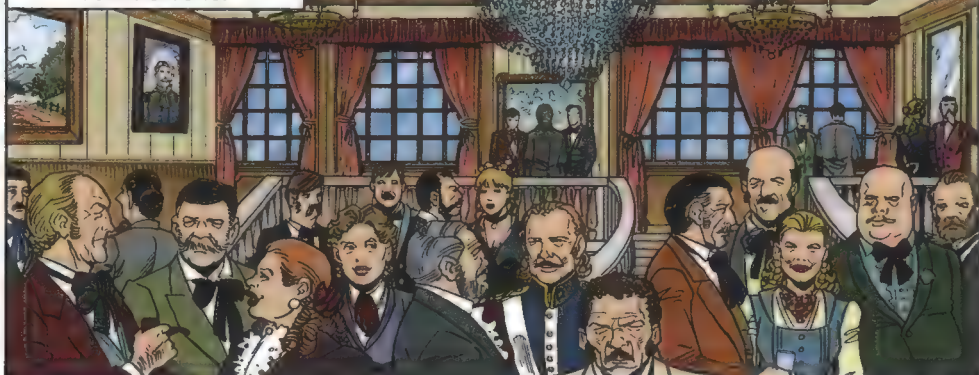

„PODMIČIVAO JE POSLANIKE I SENATORE.”

„ALI, NARAVNO, PRIHVAĆEN JE KAO ČASTAN I POŠTEN ČOVEK... KLENSIJU JE BILLO VEOMA VAŽNO DA SE POJAVLJUJE U JAVNOSTI, ZBOG ČEGA JE PRIREĐIVAO OTMENE PROSLAVE NA KOJE JE POZIVAO ELITU.“

„MEĐU ZVANICAMA ČESTO JE BIO GILIJAM, ŠERIF OLBA NIJA... I ON JE BIO NA PLATNOM SPISKU GAZDE KUĆE.“

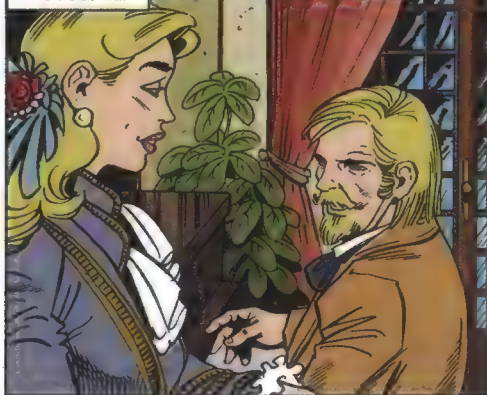
„TU JE UVEK BILA I EMA, NJEGOVA LEPA KĆI... ČINILO SE DA ONA NIŠTA NIJE ZNALA O OČEVIM PRLJAVIM POSLOVIMA.“

„KAKO SAM NAKNADNO SAZNAO... I MOJ UČITELJ HERBERT KRISTOFERSON BIO JE POZVAN PRVI PUT.“

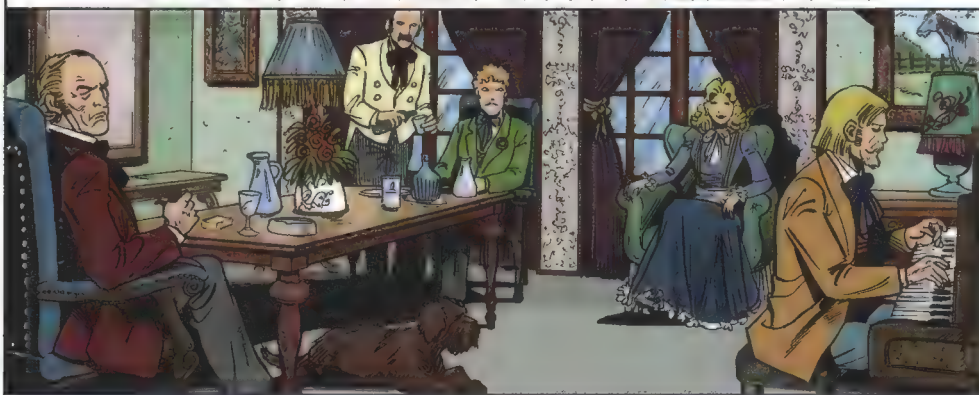
„IZMEĐU NJEGA I EME KLENSI RODILA SE LJUBAV...”

„...KOJA SE VRLO BRZO RAZVILA U
TAJNU VEZU.”

„EMA JE ZNALA DA JE OTAC NAMERAVO DA JE UDA ZA SINA SVOG POSLOVNOG PARTNERA...
NIKADA NE BI PRIHVATIO DA SE NJEGOVA ČERKA UDA ZA SIROMAŠNOG PIJANISTU.”

„HERBERT SE DOPAO SVIMA U KLENSIJEVOJ
KUĆI... ČESTO JE BIO NJIHOV GOST...”

„...SVE DOK SE NIJE DESILO ONO
ŠTO VIŠE NIJE MOGLO DA SE POPRAVI...
OTAC JE OTKRIO TAJNU VEZU.”

„TAKO SU ON I DEVOJKA ZAJEDNO POBEGLI.... KADA IM JE POSTALO JASNO DA NJHOVA LJUBAVNA PRIČA NE BI IMALA BUDUĆNOST I DA BI IM BILLO ZABRANJENO DA SE VIDAJU...”

„KLENSI JE ODMAH ANGAŽOVAO SVOJE LJUDE, S REGANOM NA ČELU!”

„DOBILI SU NAREĐENJE DA VRATE DEVOJKU I DA PREBIJU MUZIČARA!”

„MEĐUTIM, STVARI SU SE ODVIJAJALE DRUGAČIJE!”

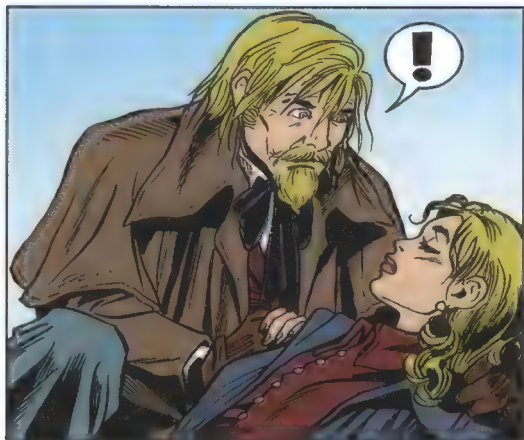
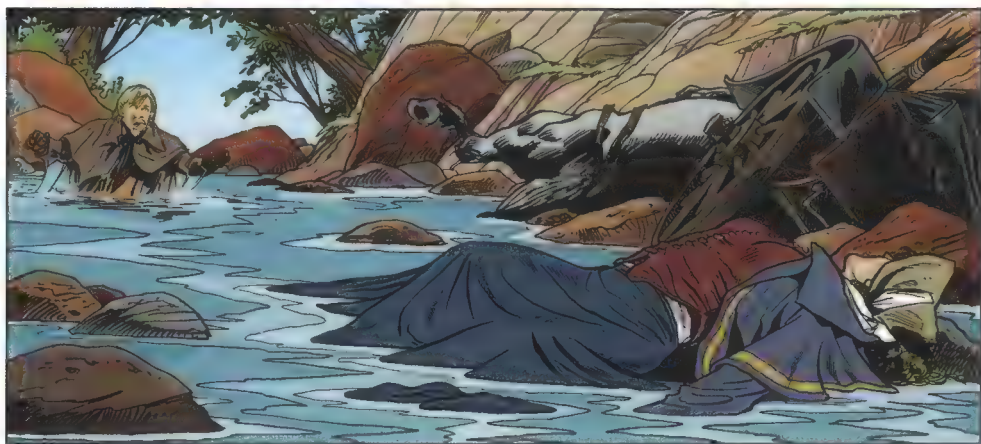
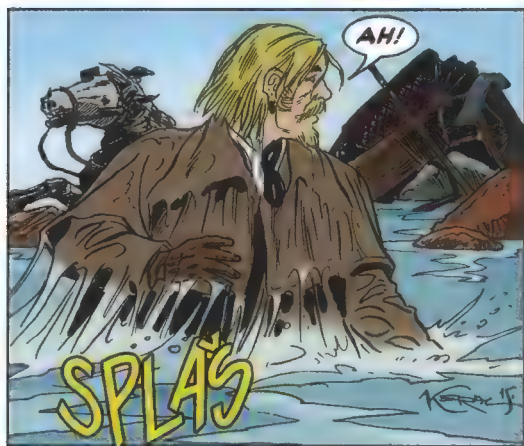

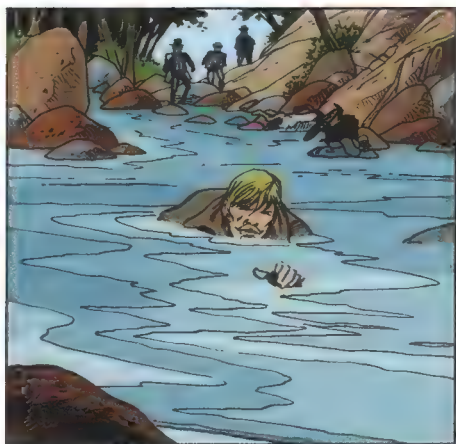
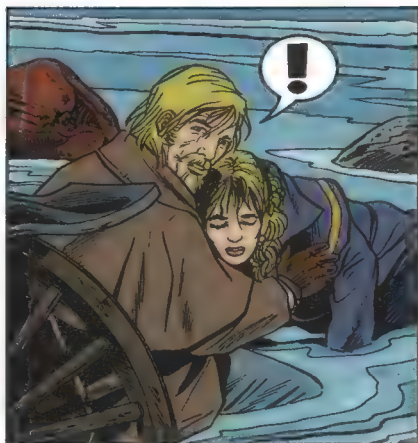
„HICI KOJIMA SU REGAN I NJEGOVI LJUDI POKUŠALI DA ZASTRAŠE KRISTOFERSONA UZNEMIRILI SU KONJE NJEGOVE KOČIJE.”

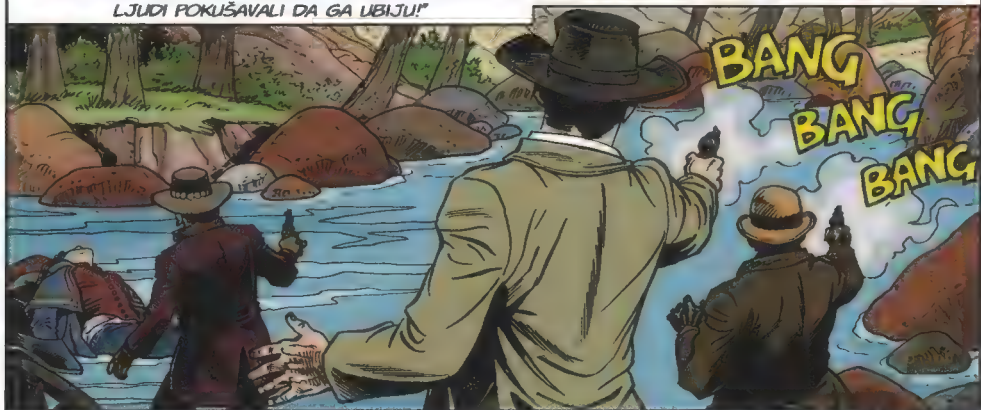

„KRISTOFERSONA JE ODVUKLA STRUJA I USPEO JE DA IZBEGNE METKE KOJIMA SU KLENSIJEVI LJUDI POKUŠAVALI DA GA UBIJU!”

„NARAVNO, REGAN JE KRIVICU ZA EMINU SMRT PRIPISAO HERBERTU...”

„...A KLENSIJU JE BILLO LAKŠE
KADA JE U TO POVEROVAO!”

PRO-
KLET BIO!
MILJADU PUTA
PROKLET
BIO!

ZAVEO JE MOJU
ČERKU... OKRENULO JE PRO-
TIV MENE... I NAPOSLETKU,
KRIV JE ZA NJENU
SMRT!

MORAŠ GA PRONAĆI, REGANE... NE INTERESUJE
ME KOLIKO DALEKO JE USPEO DA POBEGNE NI
KOLIKO ĆE VAM VREMENA BITI POTREB-
NO DA GA NADETE!

URADIĆU
TO, GOSPODINE
KLENSI!

TO KOPILE MORA DA
PLATI ZA SVE... U SUPROTNOU,
NIKO NEĆE MOĆI DA IZ-
BEGNE MOJ BES!

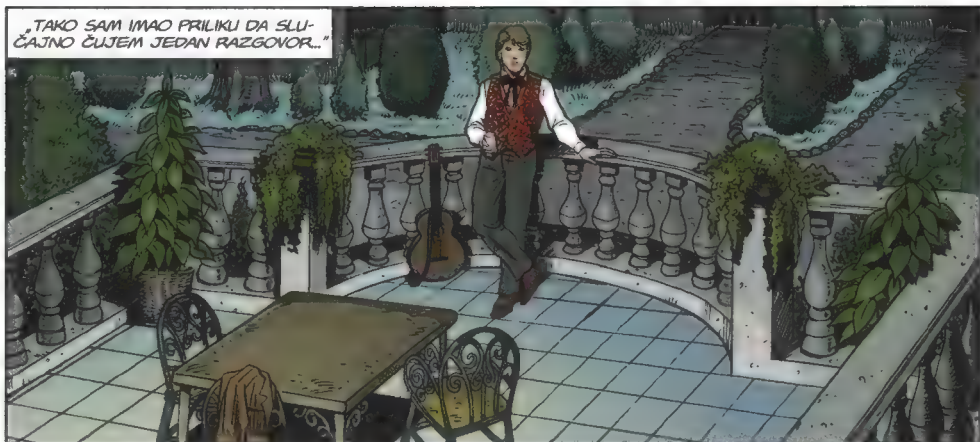

„TAKO SAM IMAO PRILIKU DA SLU-
ČAJNO ČUJEM JEDAN RAZGOVOR...”

SIGURAN
SI DA SU DO-
KUMENTI KOJE
ĆE NAM ŠERIF
UBRZO DONETI
BAŠ ONI KOJE
SMO TRAZILI,
REGANE?

ON SE
KUENE DA JESU,
GOSPODINE
KLENSI!

?

TORBA U KOJOJ SE NALAZE BILA JE JOŠ
ZATVORENA KADA JU JE NAŠ PRIJATELJ SA ZVE-
ZDOM PRONAŠAO U DNU PROVALIJE. GILIJAM
JE ODMAH POSLAO SVOG ČOVKA
DA NAS OBAVESTI.

DODAVOLA!
NIKAD NE BIH
MOGAO NI DA PO-
MISLIM DA POSTOJI
NEKO KO JE U STA-
NJU DA OBIJE
MOJ SEF!

IPAK, TO
KOPILE JE
USPELO!

SREĆOM, UHVATILI
SMO GA NA DELU... TO ZNAČI
DA JE NADZOR BIO
EFIKASAN.

USPEO JE DA ODNESE
SVEGA NEKOLIKO SVEŽANJA
NOVČANICA... I TU TORBU ZATVO-
RENU KATANCEM. MISLIO JE
DA SU UNUTRA DRA-
GULJI.

!

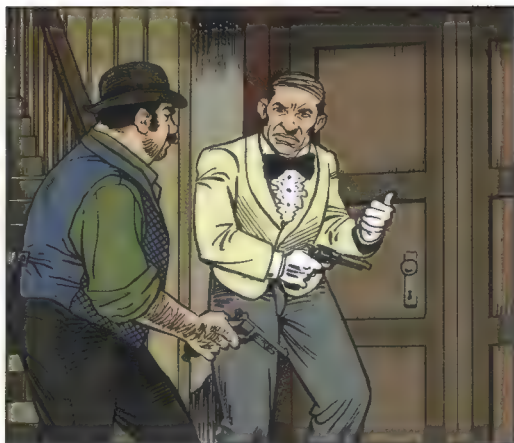

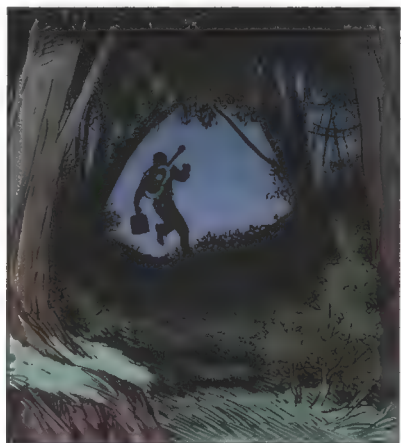
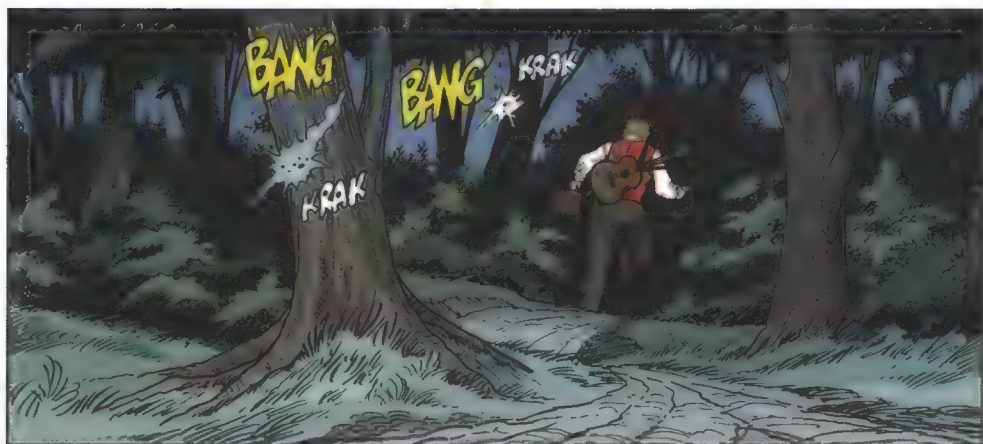

„NISAM REKAO SVOJE IME I ODMAH SAM SE UDALJIO GALOPOM.“

„ČITAJUĆI DOKUMENTA, SHVATIO SAM DA JE GUVERNER BIO JEDAN OD MALOBROJNIH LOKALNIH POŠTENIH POLITIČARA KOJE KLENSI NIJE PODMIĆIVAO... ČAK JE PRIPREMAO TEREN DA GA ZAMENI NEKIM SVOJIM ČOVEKOM.“

„DESILO SE BAŠ ONO ŠTO SAM OČEKIVAO! POSLE NEKOLIKO SATI, POLICIJA JE IZVRŠILA UPAD U VILU U KOJOJ SAM OTEO TORBU... ALI JE KLENSI VEĆ BIO POBEGAO!“

„S OBZIROM NA TO DA JE BIO RANJEN, NIJE MOGAO DA ODE DALEKO... REGAN JE BIO UHAPŠEN
ZAJEDNO S NJIM.“

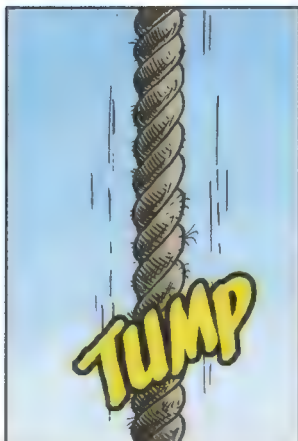

„U DVA ODVOJENA PROCESA, NAKON ISTRAGE U KOJOJ SU NA VIDEO
IZAŠLI NEDVOSMISLENI DOKAZI ZA DESETINE KRIVIČNIH PRIJAVA, OSUDILI SU
IH NA SMRT, ZAJEDNO SA JOŠ NEKOLIKO NJIHOVIH GLAVNIH SAUČESNIKA...“

„PRISUSTVOVAO SAM SAMO IZVRŠENJU KLENSIJEVE SMRTNE KAZNE... NISAM OSETIO
RADOŠT KADA SU GA OBESIL. NAPUSTILI SU GA SVI ONI KOJE JE SMATRAO PRIJATELJIMA.“

„PRIMETIO SAM DA NE POSTOJI MESTO NA KOJE BIH MOGAO DA SE SAKRIJEM A DA ME ŠERIF NE PRONADE.”

„ZBOG TOGA SE NIKADA NISAM ODVOJIO OD GITARE... A ŠERIF GILIJAM GODINAMA NIJE PRESTAJAO DA ME PROGANJA!”

„BUDUĆI DA SAM BIO TRAŽEN ZBOG PLJACKE I NISAM MOGAO NAĆI NIKAKAV STABILAN POSAO... NATERAO ME JE DA SE SNALAZIM...”

„...I DA, MALO-POMALO, POSTANEM KRIMINALAC, MA DA I DALJE SITNI... UOSTA-LOM, VIŠE NIŠTA NISAM IMAO DA IZGUBIM, NI-SAM IMAO NIKAKAV OSLOMAC NI VREDNOSTI KOJE DA BRANIM.”

„BUDUĆI DA SAM ZAKONSKI BIO GONJEN, IZVESNO VREME PROVEO SAM SA BANDITIMA I PLJAČKAŠIMA, ŠTO JE UTICALO NA MOJ KARAKTER... I POSTAO SAM JEDAN OD NJIH, IAKO NIKADA NIKOGA NISAM UBIO.”

U ISTOM TRENTUTKU...

DAKLE, I VI
STE NAM SE PRI-
DRUŽILI, ŠERIFE
GILIJAME!

U SUŠTINI, MOJ ZA-
DATAK BIO JE DA ODNE-
SEM KUĆI LEŠ DŽIMIJA GITARE
I ISPLATIM NOVAC VAŠIM
LJUDIMA, GOSPO-
DINE KLENSI.

IPAK, AKO VAM PIŠTOLJ VIŠE NEŠTO
ZNAČI, NARAVNO, NEĆU
SE PUVUĆI.

LOSTALOM, VAŠA OSVETA PROTIV ONOG
GADA UJEDNO JE I MOJA. PROŠLO JE MNOGO
GODINA OD SMRTI VAŠEG OCA. DOŠLO JE
VREME DA SE STAVI TAČKA
NA OVU PRIČU.

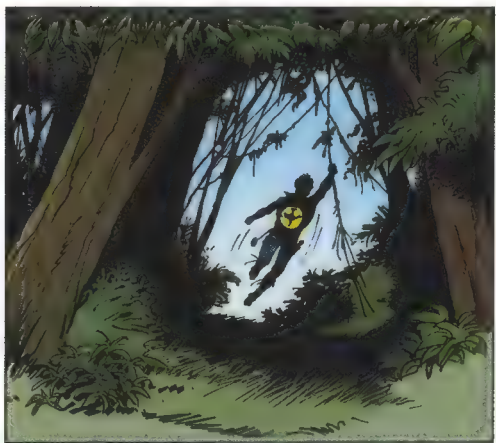
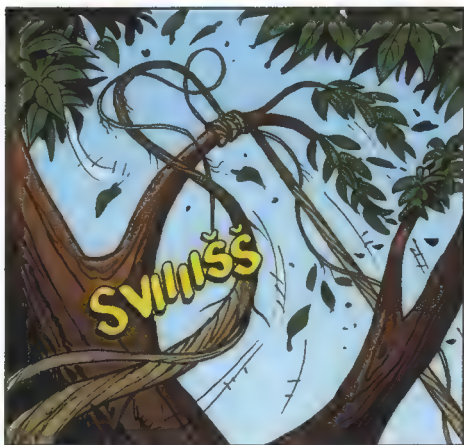

IMAO SAM SAMO PET-
NAEST GODINA KADA JE ON
BIO OBEŠEN... ČEKAO SAM DA
ODRASTEM I STEKNEM DOVOLJNO
ISKUSTVA. NAKON ŠTO SAM PREUZEAO
KONTROLU NAD NJEGOVIM POSLO-
VIMA, MORAO SAM DA PRIVEDEM
KRAJU MISIJU KOJU MI JE ON
POVERIO PRE NEGO ŠTO
SE POPEO NA
VEŠALA.

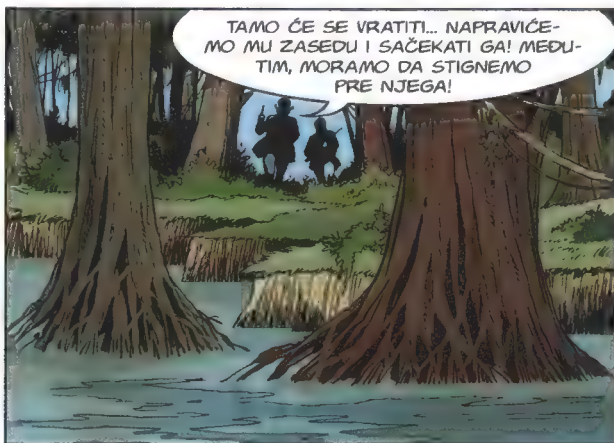

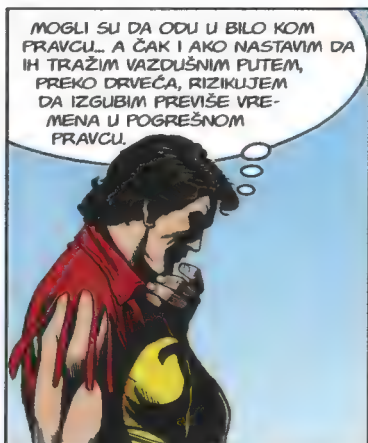

STARIJI TIP MI JE DELOVAO KAO SPOSOBAN...
MOGUĆE JE DA ON VODI ONOG DRUGOG KROZ
MOČVARU KAKO BI TRAGOV
NESTALI U VODI.

MOGLI SU DA ODU U BILO KOM
PRAVCU... A ČAK I AKO NASTAVIM DA
IH TRAJIM VAZDUŠNIM PUTEV,
PREKO DRVEĆA, RIZIKUJEM
DA IZGUBIM PREVIŠE VRE-
MENA U POGREŠNOM
PRAVCU.

DA SAM NA NJIHOVOM MESTU,
IŠAO BIH TAMO GDE MOGU DA ZARO-
BIM TAOCÉ ILI NAPRAVIM
ZASEDU... A TO JE
MOJA KOLIBA!

NAJBOLJE BI
BILO DA SE I JA UPU-
TIM TAMO...

„MAKAR DA ZAŠTITIM
DŽIMIJU I ČIKA OD EVENTUAL-
NOG NAPADA. OSTALI
SU SAMI!

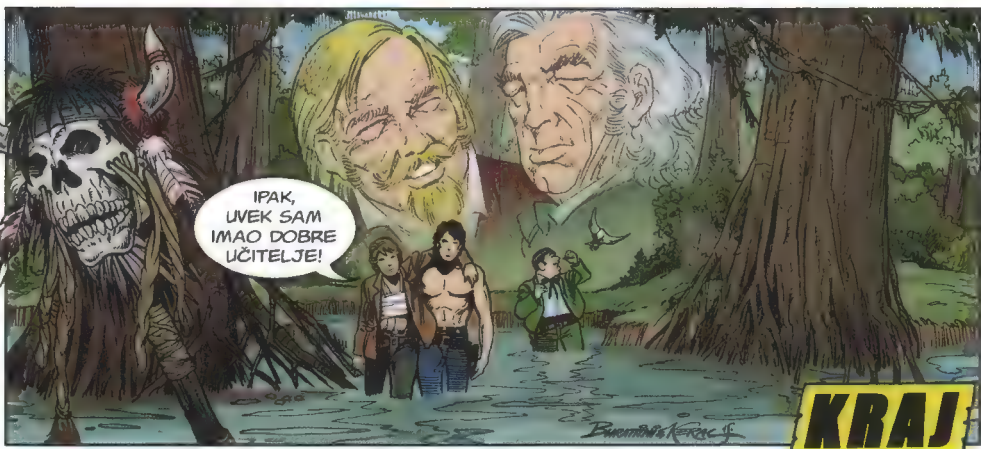

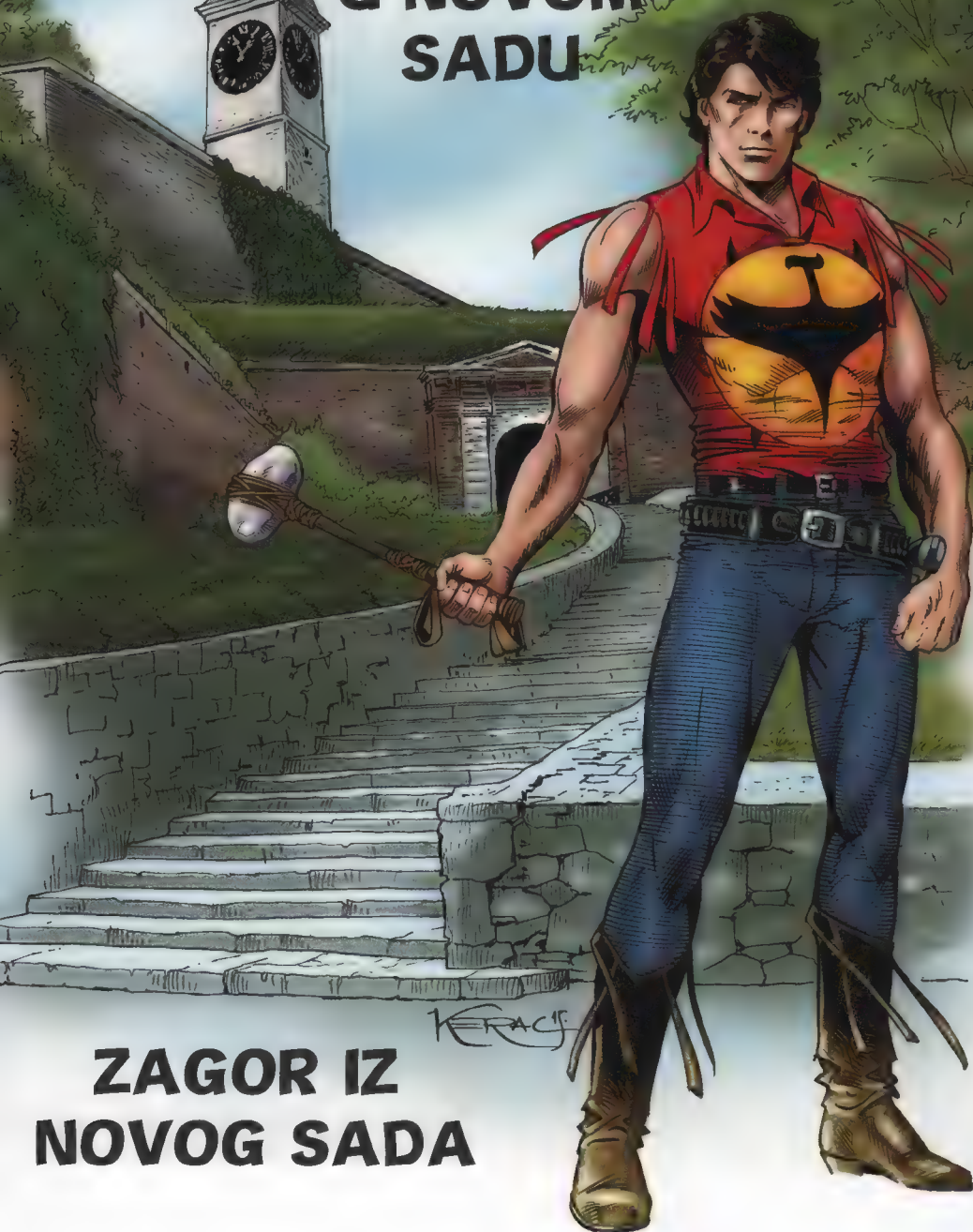

ZAGOR U NOVOM SADU

**ZAGOR IZ
NOVOG SADA**

Nakon nekih deset (i sitan kusur) godina, ponovo imam zadovoljstvo da Vam postavljam pitanja, i to zaista veličanstvenim povodom. Vi ste prvi Srbin koji je nacrtao epizodu *Zagora*, a u okvirima domaće strip scene taj uspeh se može meriti samo sa fiktivnim dostignućem prvog Srbina na Mesecu. No, ovo svakako nije Vaš prvi susret sa Zagorom, budući da ste bili tinejdžer u vreme kada su startovale Dnevnikove kulturne edicije *Zlatna serija* i *Lunov magnus strip*. Kakvo je Vaše mišljenje o ovom stripu bilo tada, a koliko se ono menjalo kasnije? Da li ste oduvek bili ljubitelj i da li uopšte gajite simpatije prema liku Duha Sa Sekirom?

Kada se Zagor pojavio, imao sam 16 godina i popriličan čitački staž, koji je u velikoj meri formirao moj ukus, tako da baš i nisam bio prava ciljna grupa za Bonelijeve stripove. U to vreme već sam bio upoznat sa *Derdevilom* Džona Romite, drugovao sa Hogartom i Rasom Meningom, uveliko bio zatrovan Fosterom, Denom Berijem, Žizeom i Mašeroom i opčinjen genijalcima iz *Crtañih Romana*.

Moram priznati da junak sličan Tarzanu u superherojskoj majici nije ostavio previše jak utisak na mene. Štaviše, Tek mi se daleko više dojmio, naročito Điolitijeva epizoda „Kazna za oholog pukovnika“. Zainteresovao me je taj novi tip naracije, malo razvučen i smešten u debele sveske *tako da je imalo iha-haj da se čita*. „Nasilje u Darkvudu“ ostavilo mi je utisak nedorečenosti (kasnije se ispostavilo da epizoda nije objavljena u celini) i generalno je ličilo na jako dobru ideju pomalo trapavo izvedenu. Ali, u svakom slučaju, zabavnu. *Zagora* sam daleko duže pratio od *Teksa*, koji me je strašno smorio sa „Tajanstvenim Mister 3,14“. Svakako, tada sam već bio prerašao nivo Čikovog humora (*Talični* se uveliko odomaćio kod nas), ali mi je *Zagor* sam po sebi bio intrigantan kao neka vrsta vestern marvelovštine.

Koji je serijal iz tadašnjih Bonelijevih edicija (iako se onomad još nisu tako nazivale) bio Vaš lični favorit?

Ken Parker, bez dvoumljenja. Što bi kaz'li, strip po mojoj meri. Bio sam, dok sam radio u Dnevniku, u prilici da držim u rukama bukvalno sva ta izdanja. Svaki junak je u početku bio zanimljiv, ali su onda svi odreda gubili na kvalitetu zbog hiperprodukcije. Često su dobre ideje (*Đil*, *Džudas*) postajale žrtve neumoljivog ritma izlaženja, ili (kao *Lobo Kid*, *Gan Flint*, *Veliki Džudok*) naprosto nisu prošle test prihvatljivosti.

Ljubitelju stripova, koji je je pritom i Novosađanin, veza sa Dnevnikovom redakcijom bila je neminovna. U bliskoj budućnosti usledili su i prvi profesionalni

angažmani, zar ne? I to baš u Dnevniku, nakon čega ste prešli u Marketprintovu Stripoteku, pa ubrzo i u YU strip Dečijh novina, da bi se nakon toga opet vratili u Dnevnik i postali drugi (budući da je prvi bio Branko Plavić) zaposleni na prestižnom položaju crtača stripa u celoj zemlji. Da li je postojala borba za autore između tadašnjih velikih izdavačkih kuća?

Na neki način jeste, ali je produkcija bila takva da smo svi mi radili za sve njih... Što javno, što tajno. Recimo, bio sam inkognito na nekoliko epizoda *Bleka* posle prelaska u Marketprint. Istine radi, nisam ja dobio nešto značajniju platu u Marketprintu. Promenio sam tim zato što mi je Tarzan bio daleko zanimljiviji i kao lik i kao brend od Bleka. Naracija na 16 strana mi je daleko više odgovarala od rastegnute priče *ala Boneli*. Dobro, ja sam te stvari rešio u svojim epizodama „Divlja mačka“ i „Slomljeno srce“, tako što sam ih koncipirao na sličan način kao svoju *Cat Claw* – kratke, nabijene epizode spojene u širu priču, ali kada sam bio primoran da realizujem klasične priče na 60 strana, brzo je dolazilo do zamora.

Imali ste priliku da budete prijatelj Frederika Eštona lično. Koliko je Mitar Milošević, kao jedan od rodonačelnika domaće popularne kulture u drugoj polovini XX veka, uticao na Vas?

Veoma direktno. Kao osmoškolac, otišao sam u staru redakciju Dnevnika da im pokažem svoje crteže radene u školskoj svesci. Mitar me je ljubazno primio, video da to nije ni za šta i predložio mi da pokušam sa upisivanjem teksta. Normalno, ni to mi nije išlo od ruke (u stvari, nisam znao da se to radi pomoću lenjira). Mitar mi je vrlo strpljivo objasnio da su živci jako važni u tom poslu, da moram da budem strpljiviji i uredniji. Rekao mi je da moji crteži nisu dovoljno dobri za objavljivanje, ali da se vidi da imam potencijala.

Kakav je bio osećaj ostvariti sve svoje dečake snove pre tridesete godine?

Hm... nije baš da sam ih ostvario... Za bubnjevima nisam stigao ni do nivoa Kridensa (to se onda smatralo prostologijom), nisam se upisao na akademiju za glumu i postao novi Klint Istvud, a i Edviž Fenek mi je bila nedostižna... :P

Ali stoji da sam bio jako zadovoljan činjenicom što mi je zadovoljstvo ujedno i posao. Iskreno, jako mi je odgovaralo to što mi je stomatologija išla baš traljavo. Crtanje je ipak kreativniji i, makar meni, zanimljiviji posao. A Poručnik, Kaskader i Krovopentaljka su društvo koje svako može samo da poželi u ateljeu.

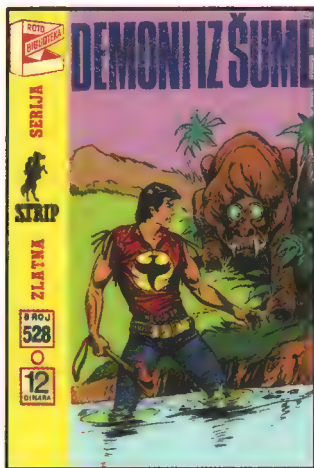
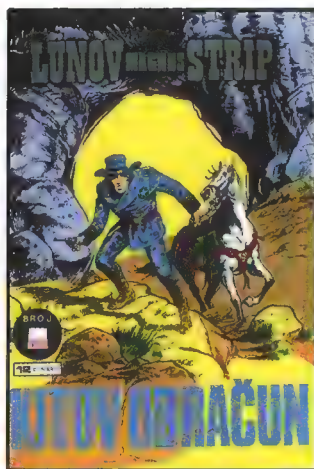
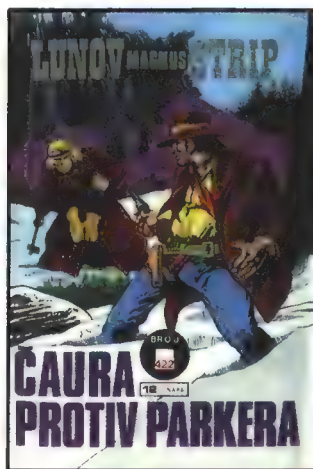
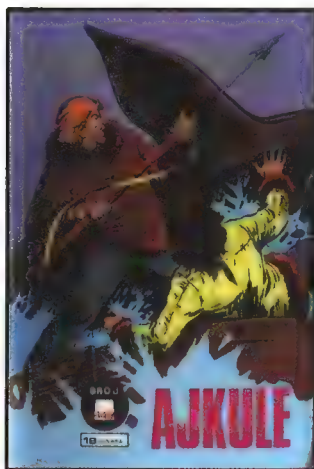

To nas dovodi do ZS/LMS naslovnih strana i prvog profesionalnog susreta sa Zagorom. Ali pre nego što pređemo na ovu temu, moram da postavim ključno pitanje koje, siguran sam, i dalje muči mnoge. Znate li zašto je redakcija toliko insistirala na „doterivanju“, tj. preradi originalnih naslovnih ilustracija ili čak crtanju potpuno novih?

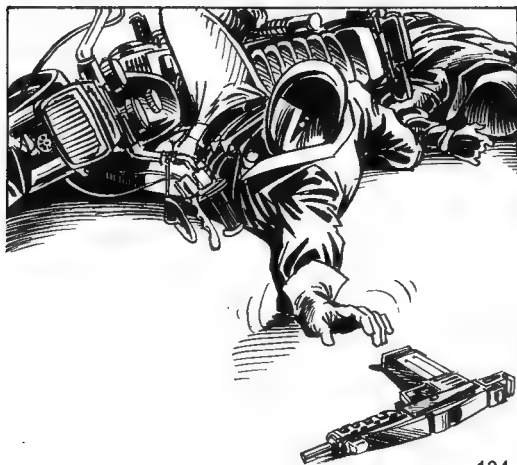
Ne tvrdim, ali je eventualni razlog mogla biti nemogućnost separacije boja – Dnevnik nije dobijao crno-bele verzije naslovnih strana. Znači, neko je morao na paus-papiru da „skine“ naslovnu, pa da je litografi ponovo okreće. Uspeh je, kao što znamo, bio vrlo promenljiv. Od uspelih do urnebesnih.

Milacovi akvareli za Kena su stradali zbog stručnog mišljenja tadašnjeg tehničkog urednika, poznatog slikara, koji je odvalio da to ništa ne valja, pa su meni utrpali taj nezahvalni zadatak. U početku sam uneo malo entuzijazma, ali sa učestalošću nebuloznih primedbi tipa: „Čuj, ovo oko devojčice je suviše prazno, daj, leba ti, nacrtaj tu neku akciju, neku dvojicu kako se milate.“ (naslovna za epizodu „Balada o Pat O’Šejn“) – entuzijizam se vrlo brzo spuvao.

Dnevnik je u istoriji domaćeg stripa ostao upamćen kao velikan, što i zaslužuje, ali i kao veliki kasa-pin – zbog retuširanja „problematičnih“ delova crteža, potpune promene smisla originalnih dijaloga, izbaci-

Legendarne Banetove naslovne ilustracije za Zlatnu seriju i Lunov magnus strip

vanja kadrova, pa čak i celih tabli iz pojedinih epizoda. Ljubitelji *Zagora* i *Mister Noa* bili su naročito zakinuti, čini se, jer su čitali epizode u kojima je falilo i po pola priče. Da li moguće da je cenzura bila toliko stroga i neophodna? Sa današnje tačke gledišta deluje potpuno neverovatno da neki partijski sekretar insistira na tome da se Zagoru izbriše nož iz ruke ili Mister Nou flaša alkoholnog pića koju je potegao...

To su priče za malu decu, izmišljene da bi potpomogle nova prekrjanja istorije. Glavonje iz komiteta i ti strašni partijski sekretari imali su pametnijeg posla od toga da se bakću stripovima. Ipak, neki ljudi, postavljeni za urednike po partijskoj liniji, JESU bili problem. U strahu za svoj položaj, razvili su enormnu količinu autocenzure. Njihov pojam „čackanja mečke“ dobijao je paranoične razmere. Tako smo imali skidanje zastava, verskih obeležja, brisanje noževa, doctavanje kose na Lenjinovu sliku i panično brisanje svakog nagoveštaja seksa. Urednica sigurno nije imala pojma šta znači *shamrock* na Mister Noovom rukavu, ali – daj da mi to skinemo za svaki slučaj, jer mnogo, bre, liči na krst.

Kako god, imaginarni strah od komiteta, lične predrasude i neinformisanost, u kombinaciji sa katastrofalnim prevodima profesorke francuskog, koja zna italijanski ali ne zna ništa o stripovima, i tri lektorka koje su se utrkivale koja će smisliti idiotskiji naslov (taman posla da na naslovnoj strani piše RAT! Može navesti decu da postanu ubice!) davali su često zastrašujuće rezultate.

Tehnički urednici nisu razlikovali Teksa od Zagora („Klark Siti“), važno je bilo samo da se naslovna skocka i da ode na vreme u štampariju.

Takode, čak često se broj strana stripa nije uklapao u broj strana izdanja. Sa mnogo logike ili bez nje, izbacivane su strane, a izbor za odstrel bio je lakši ako se tu našla neka „krv do kolena, limfa do pojasa“ scena, ili još bolje, nekakav par sisa pogubnih za vaspitavanje mladeži.

Tokom karijere radili ste na nešto malo manje od stotinu ZS/LMS korica. Koja Vam je omiljena Vaša Zagorova naslovna strana, a koji je najsmešniji „retuš“ koji ste morali da odradite?

Ima dve-tri koje sam uradio u *Bluberi* stilu i nekoliko gde sam se pomalo zezao. Najsmešnija je svakako *Zagorova* naslovna sa zrikavim čudovištem. Ja sam takve oči olovkirao iz zezanja, a Plavšić ih je najozbiljnije istuširao. Onda smo se Plavša, društvo iz kancelarije i ja dogovorili da to ostavimo tako i vidimo hoće li neko od urednika primetiti. Ma kakvi... nisu ništa primetili, kao ni drugu gomilu budalaština (ručne

satove, prekidače za struju i logotipe Spajdermena i Valijanta u *Velikom Bleku*) koju sam im sa zadovoljstvom podmetao.

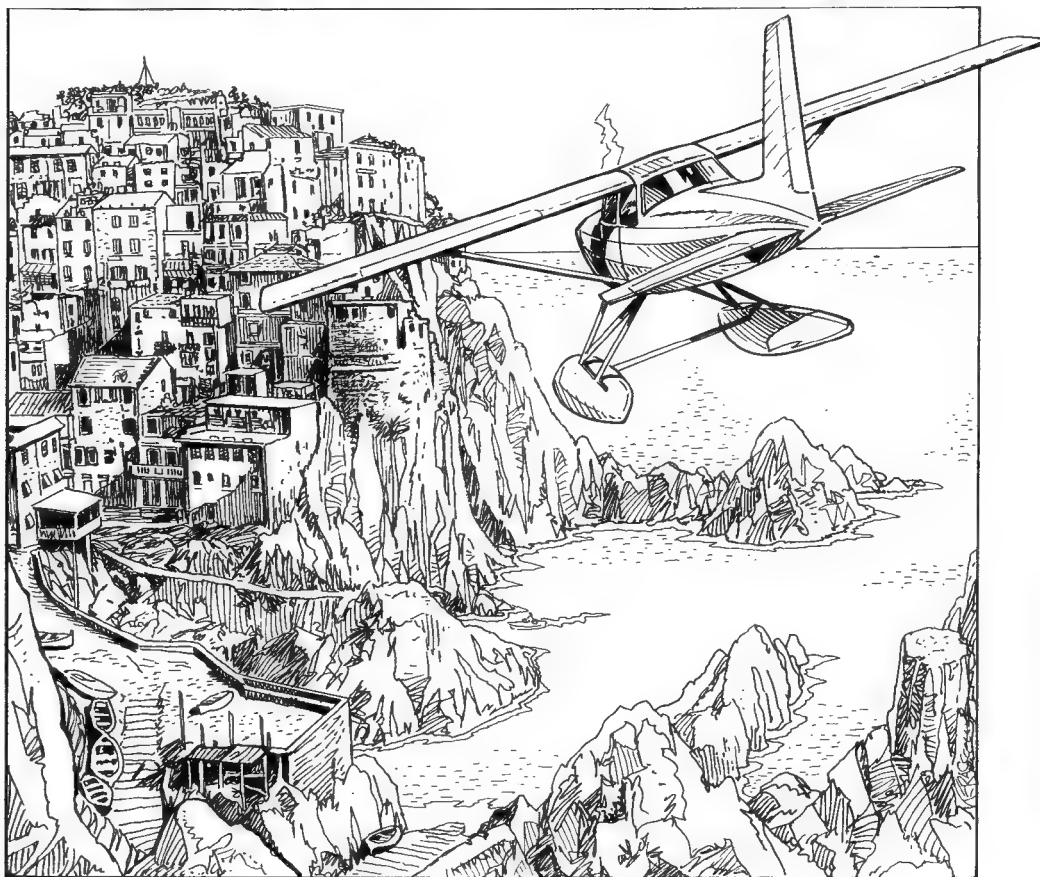
Koliko ste slobode imali prilikom crtanja novih naslovnih strana?

Apsolutnu slobodu, donekle ograničenu samom temom, s tim što sam morao da istrim ne naročito česte napade uredničke strogoće ili ti „nemam pojma o crtanju, ali moram da ti pokazem ko je urednik, znači – ovaj konj ti nije dovoljno dinamičan“. U početku sam čitao zadate stripove kako bih izvukao temu za naslovnu, ali kada sam video da to niko ne gleda, onda smo i Plavšić i ja lupetali šta nam padne na pamet.

Možda mnogi to ne znaju, ali „Prošlost Džimija Gitare“ nije prvi strip koji ste nacrtali za izdavačku kuću Boneli. *Ako Velikog Bleka* ne računamo u Boneli, prva je bila priča pokojnog Lorenca Bartolija (čiji smo *Zagor Specijal* „Kristofer mora umreti!“ takođe objavili ove godine) za danas ugašeni serijal *Zona Iks*, svojevrsni *spin-off* *Martija Misterije* koji se kasnije otrgnuo od matičnog serijala. Probe za crtača *Martija Misterije* usledile su nakon što su ovu epizodu italijanski urednici dobro primili? Rekao bih da su te probne table vrlo dobro ispale i silno žalim zbog toga što nije urađena cela priča (naši čitaoci sada imaju priliku da ih premijerno vide u kompletu). Zašto do te saradnje nikad nije došlo?

Obrnuto. Probe MM za Boneli izdejstvovao mi je moj tadašnji producent i agent Ervin Rustemagić. Ondašnjoj ekipi u Boneliju uopšte se nisu svideli moje probe (nemam pojma zašto, možda zbog Metalike na Javinoj majici?), ali zbog prijateljstva sa Ervinom dodelili su mi strip koji će ih najmanje boleti. Niti je Bartoli bio bogzna kako zadovoljan mojim crtežima (i dalje je misterija šta je on želeo i očekivao), niti sam ja bio naročito srećan sa tom osrednjom pričom, tek, sve se završilo kao dopuna broju 17, i nakon mlake reakcije čitalaca, u Boneliju su bili zadovoljni time što Ervin nije insistirao na daljoj saradnji. U to vreme sam tesno saradivao sa Amerikancima i Skandinavcima, pa se ni ja nisam previše sekirao oko *Zone X*.

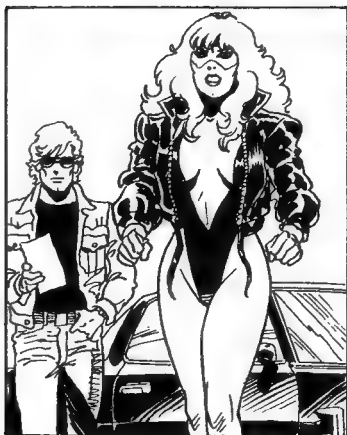
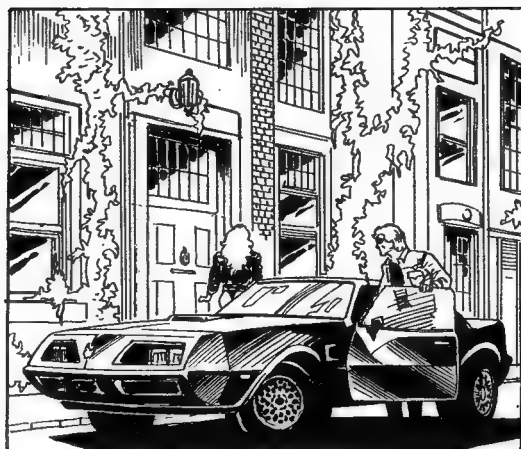
Konačno, stigli smo do Buratinija, sa kojim ste se sprijateljili na jednom MaFestu (Makarski festival stripa). Vaša namera bila je da ga ubedite u ideju o nekanskoj epizodi *Zagora* koju biste Vi crtali prema predlošku scenarija jedne grupe forumaša sa sajta

Banetove probne table za serijal Marti Misterija

Moreno Buratini i Bane Kerac na MaFestu 2012. godine

Stripovi.com, ali je umesto toga on ubedio Vas da postanete zvanični crtač Zagora. Ko je bolje prošao u tim pregovorima?

Faktografije radi, trebalo je da ja napišem scenario. Forumaši su bili zaduženi da obezbede finansijsku podršku celog projekta, koji se sastojao od ekstra epizode u 103 primjerka samo za najokorelije zagorologe. Prvi razgovori u vezi s *kopirajtom* pali su na festivalu u Kragujevcu kada su Moreno i Nućio bili gosti. Nažalost, odlazak Serđa Bonelija i Branka Plavšića obesmislili su celu tu priču.

Ali iz svega toga izrodilo se moje prijateljstvo sa Forenom. Ne samo da delimo isti datum rođenja, nego se i jako dobro slažemo kada je produkcija *Zagora* u pitanju. Ni on ni ja, kao stare kajle i profesionalci, ne težimo umetničarenju. Imamo dovoljno iskustva da u našu saradnju unesemo potrebnu dozu racionalnosti i efikasnosti.

Koliko god se takva konstatacija činila kao hladno rezonovanje, ostaje činjenica da se stripu koji ima toliko fanova mora pristupiti razložno, bez bespotrebnog komplikovanja. U više prijateljskim časkanjima nego poslovnim razgovorima na terasi hotela Meteor u Makarskoj stigli smo do saradnje na obostrano zadovoljstvo.

Crtnanje Zagora drugačije je od crtanja bilo kog stripa, iako se u Vašem crtežu može primetiti povremena sličnost između likova Zagora i Tarzana, što je u krajnjem slučaju i blisko korenima ovog stripa. Koliki je

izazov bio pred Vama kada ste uplovili u celu ovu pustolovinu?

Nije ništa neobično da likovi jednog crtača imaju previše zajedničkih crta. Na kraju krajeva, po tome najčešće i prepoznamo crtače. Ni ja nisam izbegao takvu odrednicu, tako da se u svakom mom liku pomalo kriju Poručnik Tara i Kobra. Budući da sam dugo radio Tarzana, bilo je neminovno da se nešto od njega prenese u Zagorov lik.

Sigurno ste se prilikom priprema za rad sreli sa kultom obožavanja lika i dela Galijena Ferija. Da li ste, kao novi crtač u Zagorovom timu, i uolikoj meri dobili instrukcije da morate biti verni Ferijevoj Zagoru?

Instrukcije nisu zalazile u sličnost Zagorovog lica sa Ferijevim. Znaju oni dobro da je maestro neponovljiv. Dogovor je bio da Zagor bude uobičajeno visok, ne previše atleta nego malo više žilav, da se držim novog dizajna orla na grudima i da bude u tešnijim farmericama. Kada sam slao probne skice za likove, držao sam se onoga što rade kolege sa modernijim pristupom – pre svega dragi kolega iz Dnevnika Karlo Marčelo, a zatim i Kjarola, Andreuči i Laurenti. Kao i kod njih, moj Zagor vuče pomalo na sedamdesete, čupaviji je, pritaeno elegantan i najvažnije od svega – prilično mlad.

Jedini moj pokušaj sasvim ličnog tumačenja, kada sam Zagoru zatakao sekiru na logičan način (glavom nagore da ne polomi nosiocu koleno), odmah je prepoznat kao ispravljanje

krive Drine i prst u oko okorelim zagorovcima, tako da sam vratio sve kako religija nalaže.

Svakako znam da ima dosta onih koji mi neće oprostiti slobodniji pristup temi. S druge strane, u Italiji sam prilično dobro ocenjen, čak predobro za uljeza u crtačkom timu, što mi govori da se Zagorova publika podmlađuje. Na festivalu u Riminiju, kolege Masimo Peše, Laurenti, Mandantini, Nando Espozito, Marko Verni i Andrea Venturi primili su me kao starog člana bande. Ne samo kurtoazno, pohvalili su moje crteže, tako da se nisam osjećao kao neko ko ne spada u taj film.

Godinama već kolaju pretpostavke da neko drugi umesto Ferija crta naslovne strane, ali Vi možete da opovrgnete te glasine, budući da ste sarađivali s njim prilikom izrade glavne naslovne strane (koju smo mi prebacili na mesto uvodne ilustracije kako bismo Vaš crtež, posebno doteran za ovo izdanje, stavili na korišćenje). Kako je izgledao taj proces?

Nisam direktno sarađivao sa Ferijem za naslovnu i, pravo budi rečeno, ne znam ništa konkretno o tim pričama. Za „Džimija Gitaru“ Moreno me je zamolio da, radi ubrzavanja procesa i kako ne bismo opterećivali Galijena čitanjem epizode, ja „izvadim“ nekoliko situacija iz priče i napravim grube tematske skice kao predloge za naslovnu. Koji dan kasnije, Moreno je javio da je Feri odabrao „usamljeni kauboj sam ja“ varijantu. Video sam gotov rad tek kada je sveska najavljena, nekoliko dana pred izlazak. Za to vreme, ja sam kao uvodnu padinu tercu uradio neutralnu scenu, sasvim nekarakterističnu za Zagorove naslovne strane.

Da li ste se konsultovali sa nekim drugim italijanskim crtačima kada je u pitanju pristup Zagorovom liku ili je Buratini bio jedini poznavalac sa kojim ste imali komunikaciju?

Samo Buratini. Kroz razgovor smo došli do toga da moje priklanjanje novijim Zagorovim crtačima nije suviše tragična blasfemija i da neću završiti na lomači. :D I kao što rekoh, proučio sam radove mnogih kolega. Marčelo mi je jako blizak po klasicizmu, a ostali su bili neka vrsta uputstva za pojedine delove.

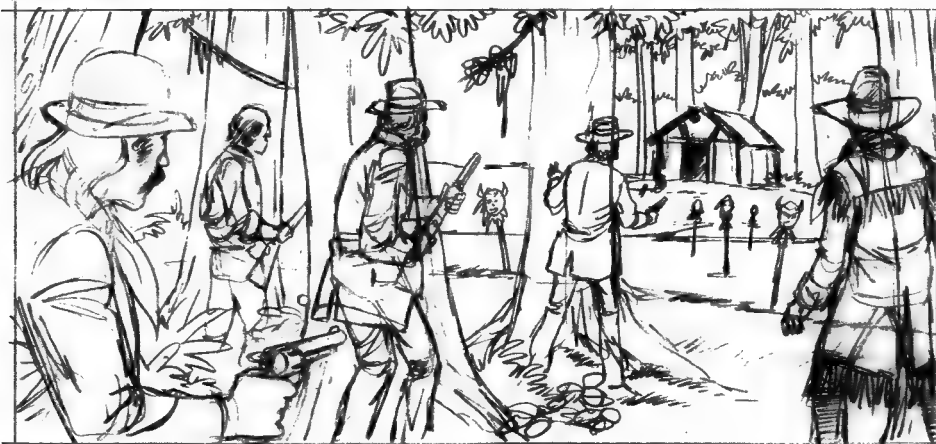
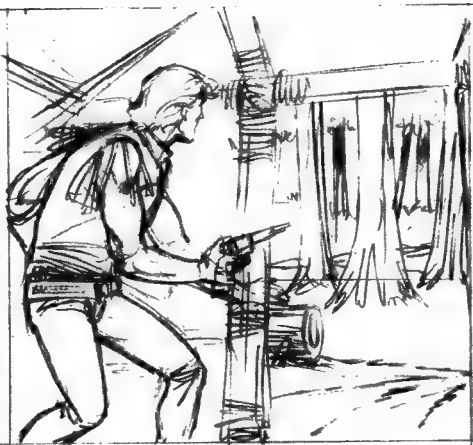
Po kom principu je ta komunikacija funkcionisala? Vi biste dobili scenario za određen broj tabli, sa precizno određenim rasporedom kadrova, pa biste skicu u olovci slali na dalje odobrenje ili je proces bio komplikovaniji od toga?

Tačno takav kakav si opisao. Čak sam napravio šablon strane za skice da ne izvlačim okvire 126 puta. Međutim, posle dvadesetak strana bez nekih naročitih primedbi, i Moreno i ja smo shvatili da je sve to suvišno. Sve do kraja stripa, bila je svega jedna primedba na kadriranje i nekoliko za sitne detalje. U kasnijem procesu rada, italijanski crtači su zamenili i nanovo nacrtali nekoliko kadrova. U dva-tri navrata su malo intervenisali na Zagorovom liku (valjda tamo gde je previše ličio na Tarzana).

Znamo da neki Bonelijevi scenaristi i urednici vole

Banetove skice kao predlozi za naslovnu ilustraciju Galijena Ferija

da muče crtače. Da li je bilo čuvenih vraćanja crteža na doradu i koliko često?

U mom slučaju nije bilo toga. Moreno i ja slično razmišljamo, a kasnije se ispostavilo da imamo i sličan ukus za filmove i stripove, pa su nam tako i vizure slične. Vraćena mi je devojka koja vrišti na prozoru (ja sam izvorno uradio *close up*) i prepravio sam jednu leteću lobanju iz prvog plana u treći.

Koliko Vas pogađaju, a koliko Vam prijaju komentari iskusnih zagorofila? Po onome što čujemo, italijanski ljubitelji su vrlo zadovoljni Vašim delom, a sigurni smo da i naši čitaoci neće imati veće zamerke.

Kao i uvek do sada, najozbiljnije razmatram sve kritike. Ono što mi se učini razložno i argumentovano usvajam i

pazim da te stvari poštujem u daljem radu. Očigledne koještarije i nesuvisle primedbe jednostavno zaboravljam iako me, priznajem, zabavlja to šta su sve ljudi u stanju da smisle.

Naši čitaoci su dobrim delom ferijanci, ali većina njih su i kercijanci, pa su sad na mukama... Sve u svemu, barem prema dosadašnjim kritikama, izgleda da sam položio prijemni. Računam na to da će se posle šezdesete epizode uveliko navići na moj stil i da neće imati odbojnost prema Zagorovoj frizuri. :D

Poznati ste kao autor koji u svom radu voli da kombinuje humor sa ostalim žanrovima. Koliko je internog humora prisutno u integralnoj verziji ove epizode? Takođe, poznati ste i po sakrivanju tzv. uskršnjih jaja (poslastica za one sa najoštrijim okom) u kadrove svojih stripova. U ovoj epizodi smo uspeli da prepo-

znamo omaže Branku Plavšiću, Taličnom Tomu i gomili drugih stvarnih i izmaštanih likova. Postoji li precizan spisak ovih gostovanja, i ako ne, da li biste ga za potrebe ovog izdanja napravili?

Za razliku od mojih autorskih stripova, u *Zagoru* sam se prilično uzdržavao i nisam baš svašta trpao. Nekoliko natpisa na kućama koje samo poznavaočima liče na muzičke poruke (Džon Hamond Lord, crtano tog dana kada nas je velikan napustio; *Rosa's Cantina* i Stiv Morz, slušao sam tog dana album „*Purpendicular*“; gitarista grupe Raš – Aleksandar Živković; *Keeper Of The Seven Keys* na hotelu i Riči Blekmor u Džimijevoj publici).

Od stripskih skrivalica tu su Hotel Novi Sad, zatim Hotel *Morris* i Talični Tom Bar ispred kojeg je komplet ekipa iz *Crtanih romana* (Larigan, Karson, Kanzas, Roj Renk), Keli Brando, Abel Griv (negativac iz „*Divljeg Vetra*“ - *Crtani romani* #1), Lešinar i Dlakavi Petar iz Maurovićevih vesterna, grobovi srpskih vampira... Kao aktivni učesnici tu su neobrijani Rej Karson i Kanzas Kid. U obračunu gine Averel Dalton, a u džet-set društvu prisutan je Džim Katlas.

Film je obeležen Ilajem Volakom i Lijem Van Klifom, Robertom Mičamom, Džinom Hekmenom, a zamalo pa da ulogu dobije i Kristof Valc.

Jednom fanu sam još onomad za neostvoreni specijal obećao učešće u *Zagoru*, a mesto su našli i čuveni italijanski zagorolog Marko Graso i, naravno, Moreno.

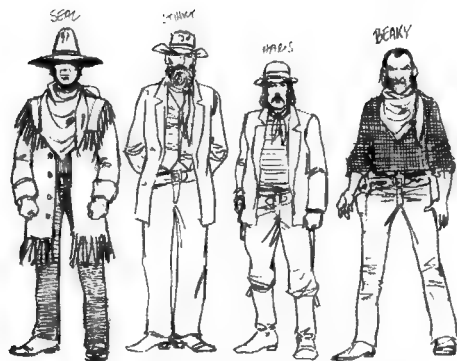
Fudbalsku loptu sa Mundijala 1987. moraćete sami da nađete negde u močvari Mo-Hi-La.

Nije tajna da ste, pored stripa, i veliki ljubitelji rokenrola, a posetioци Salona stripa su (davne?) 2005. godine čak imali i čast da budu u publici koncerta Vašeg benda GeroMetal. Otkrijte nam koje albume ste najviše slušali tokom crtanja „*Džimija Gitare*“, kao i koje biste pesme najviše voleli da je Džimi svirao u stripu...

Neočekivano, metalci su bili ređe nego što biste pretpostavili. Nešto malo Hagarda, Gama Rej i Teriona. Provuklo se i nekoliko *DeepHeep* klasika iz sedamdesetih, neka kompilacija iz šezdesetih i pokoja Enja. Za „*Džimija Gitaru*“ sam puštao uglavnom lake note, da ih tako nazovem... Blekmors Najt, Nikolas de Angelis, Greg Džoj, modernizovane keltske kompi-

Pogledajte kako je ovaj kadar ispao u finalnoj verziji na 79. strani

lacije i nešto malo filmske muzike, uglavnom iz filma „Poslednji Mohikanac“ i, naravno, Morikonea... Za finale sam odvrtao „Skyworld“ od dueta Dva koraka od pakla.

Za Džimija bih odabrao *My Name is Tex* od Gracijana Romanija: www.youtube.com/watch?v=Ye0J3B5FRyk

Da li ste ikako uticali na izbor Džimijevih pesama i postoji li set lista numera koje je u stripu izveo?

Pesme u stripu su strogo namenske i uklapaju se u radnju. Nisam uticao na izbor, a nisam po tekstu ni prepoznao pesme, one su verovatno nešto iz Morenove fioke. Ne bi me začudilo da je tu negde i Gracijano Romani, *il mago di canzona bone-lliana*.

Ostavimo Zagora na miru za trenutak i posvetimo se ekskluzivnoj ilustraciji koja otvara ovaj intervju i prikazuje Patrika Vajldinga na Petrovaradinskoj tvrđavi. Pretpostavljamo da gospodar Darkvuda nije došao u posetu festivalu Egzit, jer ko zna šta bi bilo da je naišao na nastup grupe Darkwood Dub... Ko je Fantom petrovaradinske tvrđave i možemo li nekad očekivati susret ove dvojice junaka?

Ali, neee, to je samo interna zezalica. Fantom Petrovaradina je jedan davni projekat koji nije zaživeo, neka vrsta Betmena iz 1750. godine. U bici na Tekijama, jedan srpski oficir poginuo je zahvaljujući izdaji nekog austrijskog generala. Nekoliko godina kasnije, u Petrovaradinskom šancu ređaju se čudne smrti austrijskih oficira koji su učestvovali u zaveri. Pojavio se maskirani osvetnik, brat blizanac poginulog Srbina, koji je svoju bazu smestio na navodnih sedam spratova podzemlja tvrđave. Pomoćnik mu je Igor, koji, naravno, liči na sve Iгоре iz horor filmova, a najviše na grbavca iz „Bala vampira“. Svašta smo tu Toza Obradović i ja hteli da strpa-

mo – od srpskih graničara do grčke veštice. Priča je bila toliko čvrsta da se čak svidela i Paoli Barbato na jednom doručku u Kragujevcu.

Budući da se vremena ne poklapaju, bez veće uloge Velsovog vremeplova nema šanse da se Fantom i Zagor sretnu.

Buratini je ove godine u beogradskom SKC-u najavio Zagorovu evropsku turneju na kojoj će posetiti Balkan. Mislite li da će se naći prostora za posetu Novom Sadu i još jednu epizodu koju biste crtali?

Ne verujem. Ako se ne varam, Moreno je spomenuo samo Transilvaniju, a tamo se stiže preko Beča i Pešte.

Ne sporim da bi Zagorova poseta Balkanu bila zanimljiva. Smatram da bi Zagor protiv udruženih Ilenije, Save Savanovića, Petra Blagojevića i Rakošija imao slabe šanse, pa bi tim epizoda bila uzbudljivija.

U nekakvom ozbiljnijem pristupu, na izvestan način bismo mogli spojiti Zagora i zaveru protiv kneza Mihaila. Košutnjak se u to vreme verovatno nije previše razlikovao od Darkvuda. Pitanje je jedino kojoj strani prikloniti Zagora. :D

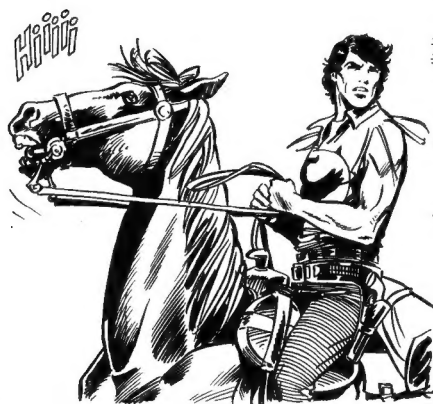

Prizori iz nove epizode na kojoj Bane trenutno radi

Uredništvo je zadovoljno saradnjom i već crtate sledeću Zagorovu avanturu. Šta nam možete reći o toj priči? Do kada imate rok da je završite? Da li se radi o redovnoj seriji, novom kolorcu ili možda *Specijalu*?

Trenutno ništa ne znam. Moreno je tajanstven. Kolorac verovatno neće biti, pošto mi nije bilo naglašeno da se prilagođavam koloru, ali to ne mora ništa da znači.

Za sada, moraćemo da se zadovoljimo samo naslovom – „*Il Mistero Del Pueblo*“.

Kakve su Vaše ambicije kada je u pitanju rad za izdavačku kuću Boneli? Želite li i dalje da crtate Divlji zapad ili biste se opet okušali u džungli na asfaltu *Martija Misterije* ili *Dilana Doga*? Na primeru ove ilustracije možemo zaključiti da biste se dobro snašli među čudovištima u Londonu...

Profesionalno, ne smeta mi arhitektura. Intimno, ipak više volim sunce, prašinu, znoj, odrpanost i danas neprihvatljive navike kao što su masno jelo, karte, seks, duvan i alkohol. Znači, vestem ima prednost.

Kod nas ste među širim masama (ako pretpostavimo da te mase čitaju stripove) oduvek bili najpoznatiji po epizodama *Tarzana* koje ste crtali, dok ste među ozbiljnim poznaviocima upamćeni po legendarnim likovima kao što su Ket Klou i Kobra. Mislite li da će Vas sada saobraćajni policajci prepoznavati kao crtača *Zagora*?

Sasvim moguće. Sam sebi nekad ličim na doktora Džekila i gospodina Hajda. Naravno, ne pada mi na pamet da vam kažem koji koje stripove crta.

Hvala Vam na izdvojenom vremenu i želimo Vam mnogo uspeha u budućnosti. Vidimo se u sledećem intervjuu, opet za desetak godina, na nekom proslavljanju Vaših sabranih bonelijevskih dela... ;)

Hvala vama na pozivu i na pažnji koju mi ukazujete. Uvek sam raspoložen za druženje...

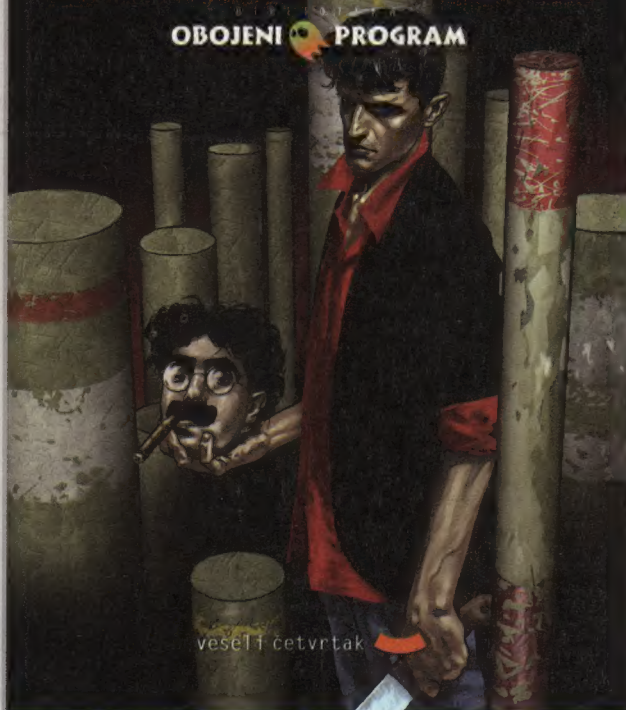

U
SLEDEĆEM
BROJU:

DYLAN DOG

OBOJENI PROGRAM

veseli četvrtak

Sva izdanja edicije Veseli četvrtak možete naručiti preko našeg Kluba čitalaca (011/2710-488 i klubcitalaca@veselicetvrtak.com) ili ih kupiti u maloprodajnim objektima TRAFIKA i knjižarama DARKWOOD i ALAN FORD.

ZAGOR

BIBLIOTEKA
OBOJENI PROGRAM

150
STRANA
KOMPLETNA
PRIČA

Ko je naučio Džimija Gitaru da svira? Zašto je dobar momak poput njega postao kriminalac? Kada je i zašto osmišljen trik sa sakrivanjem pištolja u telu gitare? Odgovore na sva ova pitanja daće Džimi lično dok se bude prisećao svoje prošlosti i prepričavao je Zagoru i Čiku. Međutim, na tragu mladom gitaristi je grupa nemilosrdnih revolveraša, odlučna u nameri da ga skрати za glavu! Izgleda da je došlo vreme da se plavokosi prijatelj Duha sa Sekirom pomiri sa svojom sudbinom...

www.veselicevrtak.com